

TARIEFSTELLING ZZP'ERS

AMSTERDAMS INSTITUUT
VOOR ARBEIDSTUDIES

FNV ZELFSTANDIGEN
IN: DIENSTEN | GROEN | HANDEL | ICT
INDUSTRIE | VERVOER | ZORG

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

 Loonwijzer
Wageindicator

Inhoudsopgave

1	Tarieven van zelfstandig ondernemers zonder personeel	1
2	Loonwijzer	7
3	Vragenlijst loonwijzer zelfstandigen	23
4	Notitie tarieven zzp'ers	65
5	Vergelijking van tarieven bij zelfstandig ondernemers en werknemers per beroep.....	81
6	Tarieven van zelfstandig ondernemers zonder personeel – verslag expertmeeting.....	89
7	Tarieven van zelfstandig ondernemers zonder personeel.....	95
8	Loonwijzer Zelfstandigen Check – data en vraagstelling.....	103
9	Loonwijzer Salaris Enquete – Voorstel verbetering ZZp traject	111

1 Tarieven van zelfstandig ondernemers zonder personeel

Tarieven van zelfstandig ondernemers zonder personeel

Voor u ligt een verslag van een avontuurlijk project. Stichting Loonwijzer, FNV Zelfstandigen, Regioplan en de Universiteit van Amsterdam/AIAS hebben in 2010 en de eerste weken van 2011 gezamenlijk tarieven van zelfstandigen vergeleken.

Doelen van het project:

1. inzicht krijgen in de opbouw van tarieven van zzp'ers;
2. onderzoek naar lonen en tarieven;
3. debat over een minimum tariefstelling;
4. extra vragen in de Eigenbaaswijzer maken over het tarief;
5. ontwikkeling ZZP Check;
6. verbetering van de websurvey voor zelfstandigen in Nederland ('Eigenbaaswijzer') en daarmee in een keer voor de 55 landen waarin Loonwijzer actief is met een vrijwel identieke survey.

Hieronder zullen we beschrijven in hoeverre de gestelde doelen zijn behaald en welke activiteiten zijn ondernomen om tot het behaalde resultaat te komen.

Is het project geslaagd? Ja, kunnen we volmondig zeggen

Er is meer inzicht in de tariefopbouw. Dat is interessant voor beleidsmakers, maar meer nog voor de zelfstandigen in de betreffende beroepsgroepen. Zo werken zelfstandige adviseurs gemiddeld 10 uur per week niet-declarabel en zzp'ers in de zorg maximaal zes. Het tarief van de zzp'ers in de zorg ligt tussen de twintig en vijftig euro per uur. We leren dat sitebouwers geen arbeidsongeschiktheidsverzekering afsluiten en toch een tarief tussen 80 en 135 euro per uur vragen. Ondernemers in de culturele sector vragen een tarief tussen de 30 en 45 euro per uur. Opmerkelijk is dat de zzp'ers die meededen aan de websurvey hogere tarieven meldden dan de specifiek geïnterviewden (in totaal 31). Uit de survey van Eigenbaaswijzer blijkt een minimumtarief van tien euro, een gemiddelde van 63 euro en een maximum van 350 euro per uur. Hieruit kun je al concluderen dat de tarieven zeer uiteenlopen. Ook kan op basis van de survey gezegd worden dat meer dan een derde van de zzp'ers slechts in beperkte mate bedrijfskosten in zijn tarief heeft verwerkt. Dat blijkt uit het feit dat er tarieven van tien tot dertig euro worden gevraagd. Dat zijn tarieven die veel kans op een inkomen op minimumniveau geven. Verder reserveert de helft van de zzp'ers voor pensioen en arbeidsongeschiktheidsverzekering, 42 procent heeft een reservering financiële buffer voor leegloop. Nog meer inzichten zijn te lezen in tab 1 'Eigenbaaswijzer – tariefcheck zzp' en in de notitie in tab 2 'Tariefstelling zzp'ers'.

Inzicht in loon en tarief?

In dit project hebben we een tijdje verwacht dat het glashelder zou worden in welk beroep je beter als zzp'er en in welk beroep je beter als werknemer terecht kunt. We hadden gehoopt dat er mooie verdeelsleutels zouden komen als: doe je bruto uurloon maal drie en je hebt je tarief. Een dergelijke eenvoud is er niet uitgerold. Wat is opgevallen, is dat in sommige beroepen in zowel zelfstandigheid als in loondienst weinig wordt verdiend. Het is de vraag of loondienst in die gevallen meer financiële zekerheid biedt dan werken als zelfstandige. Wel is het zo dat zzp'ers niet allemaal kiezen voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en dit dus minder zekerheden biedt ten opzichte van werknemerschap. Als je de verdiensten van zzp'ers en werknemers vergelijkt, kun je concluderen dat vooral voor hoogopgeleide zzp'ers meer te verdienen valt in zelfstandigheid. Dat veronderstelt echter slim ondernemerschap. Niet elke werknemer is een ondernemer, niet elke zzp'er is goed in tariefstellen. Voor meer loon- en tariefvergelijkingen zie tab 3.

Is een minimumtarief wenselijk?

Uit de analyses van tarieven is gebleken dat een deel van de zzp'ers een (zeer) laag tarief hanteert. Slechts een derde van de ondervraagde zzp'ers uit een enquête die FNV Zelfstandigen tijdens de projectperiode hield, is voor een minimumtarief. De meerderheid is dus tegen. De bond zegt: *“Prijs is een marktinstrument voor een ondernemer. Tarieven komen tot stand in de onderhandeling tussen opdrachtgevers en opdrachtnemers, maar er komen misstanden voor. Concurrentie op prijs speelt wat sterker door de crisis. Wie geen toegang heeft tot de faciliteiten van de deeltijd-WW, zal eerder genoegen nemen met een (tijdelijk) laag tarief en een handige opdrachtgever zal hier graag op inspelen. Begrijpelijk, maar niet voor lange tijd verstandig. Misstanden ontstaan als opdrachtgevers inkoopmacht misbruiken om systematisch tarieven te dicteren, direct of indirect, of flink naar beneden te drukken. Je ziet dat op dit moment bijvoorbeeld in aanbestedingen waarbij te sterk op prijs wordt geselecteerd. Ook komen er steeds meer veilingsites in de lucht, waar opdrachtgevers zelfstandigen onderling laten bieden. Opvallend is dat juist de overheid hier een notoire prijskoper is – ondanks het eigen beleid voor honderd procent duurzaam inkopen.”*

Onder zeer bijzondere omstandigheden wil de bond wel denken over een collectief tarief:

“Er zijn situaties denkbaar – voorlopig in theorie – waarin zelfstandigen en werknemers er samen belang bij hebben om tot tariefafspraken te komen. Dan zou het kunnen gaan om een tariefbandbreedte - rond het cao-loon – en niet alleen om een minimumtarief. Ook in een sector waarin voornamelijk zelfstandigen werken, is het collectief afdwingen van een tariefbandbreedte eventueel een optie, wanneer een opdrachtgever met een monopoliepositie zijn inkoopmacht misbruikt door systematisch onder gangbare tarieven te duiken. FNV Zelfstandigen is echter fel tegenstander van collectieve afspraken waarin door werknemers eenzijdig bepalingen over externen worden voorgesteld. Voorop staat dat alle betrokkenen belang hebben bij zo'n afspraak: zowel werknemers, zelfstandigen, als de werkgever/opdrachtgever.”

Ook tijdens de expertmeeting in januari 2011 wordt helder dat een discussie over een minimumtarief een theoretische exercitie is. Ondernemers willen het liever zelf bepalen. De belangenbehartiger mag wel onderzoek doen naar tarief, mag wel zorgen voor bewustwording over tarief en tariefopbouw, maar het is aan de zzp'er zelf om de hoogte van zijn tarief te bepalen. In tab 4 is een weergave van de expertmeeting opgenomen.

Extra pagina's in Eigenbaaswijzer

De Eigenbaaswijzer heeft dankzij dit project een extra boost gekregen. Tientallen extra pagina's over tarieven zijn gemaakt op basis waarvan we verschillende analyses – zoals opgenomen in tab 1 tot en met 3 – hebben kunnen maken. Dit heeft geleid tot meer advisering en bewustzijn voor zzp'ers en dat is goed. Voor een volledig overzicht van de zzp-vragen verwijzen we u naar tab 5.

Ontwikkeling ZZP Check

Tijdens de projectperiode is ook een ZZP Check ontwikkeld. Zzp'ers kunnen een aantal gegevens over hun onderneming invullen en dan wordt er een gangbaar tarief berekend op basis van wat zzp'ers die eerder de enquête van de Loonwijzer hebben ingevuld. De check baseert zich op 8000 respondenten. De applicatie is met stip de meest bezochte op de site. Meer over de ZZP Check is te lezen in tab 6.

Kan de websurvey voor zelfstandigen worden verbeterd, waardoor permanent onderzoek naar inkomsten van zelfstandigen kan worden gedaan?

Naar aanleiding van dit project is de zelfstandigenroute op Eigenbaaswijzer – een Loonwijzersite – stevig aangepast. Een voorbeeld van een vraag die verbeterd is in de survey gaat over werkuren. Aanvankelijk werd de vraag naar tarief en werkuren gesteld. Nu is er een vervolgvraag gekomen: zijn de uren die je werkt ook declarabele uren? Een andere reeks vragen die nu scherper is: wat is je omzet voor het afgelopen jaar, wat zijn je

inkomsten voor belasting en in hoeveel maanden is dit verdiend? Voorstellen voor verdere aanpassing aan de vragenlijst zijn verwerkt in tab 7, 'Voorstel verbetering zzp-traject'.

Zijn we nu klaar?

Stichting Loonwijzer – projectleider van de Eigenbaaswijzer – zal doorgaan met onderzoek naar loon en tarief. De Universiteit van Amsterdam/AIAS en Regioplan zullen op gezette tijden betrokken zijn. De stichting zal twee keer per jaar de ZZP Check en Salaris Check updaten. Regelmatig zal ze haar pagina's in Eigenbaaswijzer verversen. Voor iedere zzp'er is er voldoende informatie om een verstandige keuze te maken voor ondernemerschap of loondienst. Daar waar het op bescherming aankomt, is de belangenbehartiger FNV Zelfstandigen geen voorstander van een minimumtarief. Waarvan acte!

Dank aan ons team:

Jos Mevissen en Natascha van den Berg - Regioplan

Prof Kea Tijdens - Universiteit van Amsterdam/AIAS

Linde Gongrijp, Joke Mudde - FNV Zelfstandigen

Sandra Blok, Dirk Dragstra, Joop Rosier, Sanne van Zijl - Stichting Loonwijzer

Dank aan het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor de financiële support!

Paulien Osse

Directeur Stichting Loonwijzer

2 Loonwijzer

Zzp'ers in de bouw

Zzp'ers in de bouwsector? Dat zijn bijvoorbeeld zelfstandige schilders, timmerlieden, stucadoors, loodgieters, electriciëns. Bekijk hun tarieven, hun kosten en manier van offrenen.

Wat rekent een adviseur per uur?

Wat vraagt een zelfstandig adviseur gemiddeld per uur? We vroegen een aantal zzp'ers hoe zij offrenen en welke kosten ze maken.

Bedrijf starten

Hoe kom je aan startkapitaal? Kun je vanuit je uitkering een bedrijf beginnen? Het antwoord op deze en meer vragen vind je bij [bedrijf starten](#).

Acquisitie

Je profiel op LinkedIn, twitteren, maar ook: een netwerk opbouwen en ouderwets telefoneren. Klanten moeten [weten dat je bestaat](#).

Administratie

Uren en kilometers, inkomsten en uitgaven: alles bijhouden voor het broodnodige inzicht in [je bedrijf](#).

Bedrijfsanalyse

Met een interne én externe analyse kun je [de toekomst van je bedrijf uittekenen](#). Beantwoord een paar eenvoudige vragen en kom dichtbij succes.

Belasting

De basics van [inkomstenbelasting en omzetbelasting](#).

Familiebedrijven

Samen met [partner of kinderen](#). En over bedrijfsoverdracht.

VOF, PV, BV en meer

Welke [bedrijfsvorm](#) kies je?

Zelfstandigen enquête voor zzp'ers

Als zzp'er heb je niks te maken met salarisschalen, functiegebouwen en CAO's. Wat je verdient hangt af van wat je vraagt voor je dienst of product. Weet jij hoe je vakgenoten offrenen? Welk tarief ze rekenen? Om dat inzichtelijk te maken is deze Enquête ontwikkeld. Uiteindelijk maken we een Tarief Check waarin je kunt checken wat je vakgenoten verdienen. Anoniem natuurlijk. [Vul de enquête in en maak bovendien kans op een prijs!](#)

Updates 2011

- [Nieuwe wet Personenvennootschappen, vereenvoudiging regels voor BV](#)
- [Bedrijf starten: hoe doe je dat?](#)
- [Inkomstenbelasting en omzetbelasting voor ondernemers](#)

[Freelancer](#): wel of geen ondernemer?

Duidelijkheid met VAR-verklaring

[Grijs kenteken](#): voordeel op bestelwagen voor de zaak

[Offrenen](#): goede offertes leiden tot goede contracten

[Zelfstandigen check](#): welk tarief vraag je als zelfstandige?

[Zorgverzekering](#): de kosten voor ondernemers

[Zwangerschapsuitkering](#): óók voor zelfstandigen

Als zelfstandige neem je waarschijnlijk niet deel aan een pensioenregeling. Hoe zorg je voor een inkomen naast je AOW na je 65ste? Je kunt kiezen:

- [voortzetting van de pensioenregeling voor je zelfstandig werd](#)
- [oudedagsreserve](#)
- [lijfrenteverzekering](#)

Meest bezochte pagina's

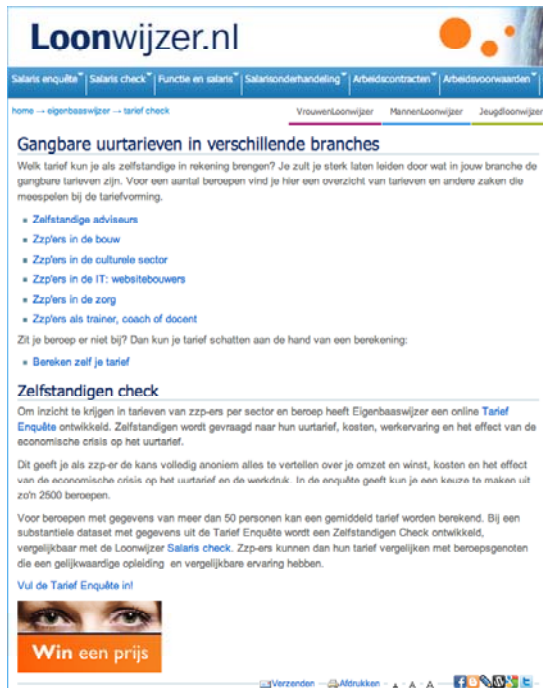
- [Zelfstandigen check](#)
- [Een eigen bedrijf starten](#)
- [Een bedrijfsvorm kiezen](#)
- [Acquisitie: van telefoon tot twitter](#)
- [Freelancer of ondernemer?](#)

Het ondernemersplaatje van:

- [Docenten, coaches, trainers](#)
- [Verpleegkundigen, verzorgenden, begeleiders](#)
- [Webbouwers, programmeurs, webarchitecten](#)
- [Stucadoors, timmerlieden, loodgieters](#)
- [Adviseurs, consultants, raadsmanen](#)
- [Beeldend kunstenaars, muzikanten, acteurs](#)

Intropagina tariefcheck

Gangbare uurtarieven in verschillende branches

Welk tarief kun je als zelfstandige in rekening brengen? Je zult je sterk laten leiden door wat in jouw branche de gangbare tarieven zijn. Voor een aantal beroepen vind je hier een overzicht van tarieven en andere zaken die meespelen bij de tariefvorming.

- ☐ Zelfstandige adviseurs
- ☐ Zzp'ers in de bouw
- ☐ Zzp'ers in de culturele sector
- ☐ Zzp'ers in de IT: websitebouwers
- ☐ Zzp'ers in de zorg
- ☐ Zzp'ers als trainer, coach of docent

Zit je beroep er niet bij? Dan kun je tarief schatten aan de hand van een berekening:

- ☐ Bereken zelf je tarief

Zelfstandigencheck

Om inzicht te krijgen in tarieven van zzp-ers per sector en beroep heeft Eigenbaaswijzer een online **Tarief Enquête** ontwikkeld. Zelfstandigen wordt gevraagd naar hun uurtarief, kosten, werkervaring en het effect van de economische crisis op het uurtarief.

Dit geeft je als zzp-er de kans volledig anoniem alles te vertellen over je omzet en winst, kosten en het effect van de economische crisis op het uurtarief en de werkdruk. In de enquête geeft kun je een keuze te maken uit zo'n 2500 beroepen.

Voor beroepen met gegevens van meer dan 50 personen kan een gemiddeld tarief worden berekend. Bij een substantiele dataset met gegevens uit de Tarief Enquête wordt een Zelfstandigen Check ontwikkeld, vergelijkbaar met de Loonwijzer **Salaris check**. Zzp-ers kunnen dan hun tarief vergelijken met beroepsgeenoten die een gelijkwaardige opleiding en vergelijkbare ervaring hebben. **Vul de Tarief Enquête in!**

Pagina tariefcheck zelfstandige adviseurs

Loonwijzer.nl

[Salaris enquête](#)
[Salaris check](#)
[Functie en salaris](#)
[Salarisonderhandeling](#)
[Arbeidscontracten](#)
[Arbeidsvoorwaarden](#)

[Home](#)
[eigenbesswijzer](#)
[tarief check](#)
[zelfstandige adviseurs](#)
[VrouwenLoonwijzer](#)
[MannenLoonwijzer](#)
[JeugdLoonwijzer](#)

Zelfstandige adviseurs

Adviseurs zijn er in allerlei vakgebieden. Het zijn specialisten op het gebied van bijvoorbeeld financiën, bouwkunde, weg- en waterbouw, management of communicatie.

Adviseurs hanteren meestal flexibele tarieven, afhankelijk van het type werkzaamheden, het soort opdracht, het soort opdrachtgever en de sector. Ze rekenen bijvoorbeeld een lager uurtarief als het om opdrachten voor langere tijd gaat. Vanwege de crisis hanteren ze soms ook een lager uurtarief.

uurtarief		€ 70 - € 125
kosten	bedrijfsruimte: kantoorruimte is meestal thuis, wel extra energiekosten	naar schatting € 40 per maand
	vervoer	kilometervergoeding gedeclareerd bij opdrachtgever
	ICT: vaste en mobiele telefoon, internet, afschrijving computer	€ 85 - € 250 per maand
	verzekeringen: beroepsaansprakelijkheid (eventueel gecombineerd met rechtsbijstand)	€ 180 - € 300 per jaar
	arbeidsongeschiktheidsverzekering (afhankelijk van onder meer leeftijd, hoogte gewenste uitkering, aantal maanden eigen risico voordat de uitkering start, beroepsrisico)	€ 200 - € 300 per maand
	lidmaatschappen: beroepsvereniging	€ 180 - € 300 per jaar
	vakliteratuur, cursussen, congressen	€ 500 - € 1000 per jaar
	administratieve uitbesteden, belastingadvies, boekhoudprogramma	€ 1000 - € 2000 per jaar
	inschrijving KvK	€ 40 - € 50 (eenmalig) of € 110 - € 150 (BV) per jaar
	netwerken (onder meer zakenlunches, bijeenkomsten, publicaties)	€ 1000 - € 2000 per jaar
aantal niet declareerbare uren per week	administratie en reistijd:	circa 10 uur per week
acquisitie	mond-tot-mond-reclame en via eigen netwerk	
soort klanten	kleine en grote organisaties, overheid en bedrijfsleven	
type offerte	bij kleinere opdrachten vaak vast afgesproken prijs, bij grote opdrachten op basis van afgesproken uurtarief waarbij vooraf een inschatting wordt gegeven	

De gegevens in de tabel zijn ontleend aan interviews met enkele zzp'ers. Help mee om de gegevens nauwkeuriger te maken en verder te specificeren. We kunnen dan een online Tarief Check maken waarin ook jij kunt zien wat je vakgenoten per uur vragen. [Vul de Tarief Enquête in!](#)

[Verzenden](#)
[Afdrukken](#)

Zelfstandige adviseurs

Adviseurs zijn er in allerlei vakgebieden. Het zijn specialisten op het gebied van bijvoorbeeld financiën, bouwkunde, weg- en waterbouw, management of communicatie.

Adviseurs hanteren meestal flexibele tarieven, afhankelijk van het type werkzaamheden, het soort opdracht, het soort opdrachtgever en de sector. Ze rekenen bijvoorbeeld een lager uurtarief als het om opdrachten voor langere tijd gaat. Vanwege de crisis hanteren ze soms ook een lager uurtarief.

uurtarief		€ 70 - € 125
kosten	bedrijfshuisvesting: kantoorruimte is meestal thuis, wel extra energiekosten	naar schatting € 40 per maand
	vervoer	kilometervergoeding gedeclareerd bij opdrachtgever
	ICT: vaste en mobiele telefoon, internet, afschrijving computer	€ 85 - € 250 per maand
	verzekeringen: beroepsaansprakelijkheid (eventueel gecombineerd met rechtsbijstand)	€ 180 - € 300 per jaar
	arbeidsongeschiktheidsverzekering (afhankelijk van onder meer leeftijd, hoogte gewenste uitkering, aantal maanden eigen risico voordat de uitkering start, beroepsrisico)	€ 200 - € 300 per maand
	lidmaatschappen: beroepsvereniging	€ 180 - € 300 per jaar
	vakliteratuur, cursussen, congressen	€ 500 - € 1000 per jaar
	administratie uitbesteden, belastingadvies, boekhoudprogramma	€ 1000 - € 2000 per jaar
	inschrijving KvK	€ 40 - € 50 (eenmanszaak) of € 110 - € 150 (BV) per jaar
	netwerken (onder meer zakenlunches, bijeenkomsten, publicaties)	€ 1000 - € 2000 per jaar
aantal niet declarabele uren per week	administratie en reistijd:	circa 10 uur per week
acquisitie	mond-tot-mondreclame en via eigen netwerk	
soort klanten	kleine en grote organisaties, overheid en bedrijfsleven	
type offerte	bij kleinere opdrachten vaak vast afgesproken prijs, bij grote opdrachten op basis van afgesproken uurtarief waarbij vooraf ureninschatting wordt gegeven	

De gegevens in de tabel zijn ontleend aan interviews met enkele zzp'ers. Help mee om de gegevens nauwkeuriger te maken en verder te specificeren. We kunnen dan een online Tarief Check maken waarin ook jij kunt zien wat je vakgenoten per uur vragen. **Vul de Tarief Enquête in!**

Pagina tariefcheck trainer, coach, docent

[Salaris enquête](#) | [Salaris check](#) | [Functie en salaris](#) | [Salarisonderhandeling](#) | [Arbeidscontracten](#) | [Arbeidsvoorwaarden](#)

[home](#) → [Eigenbaaswijzer](#) → [tarief check](#) → [zzp'ers als trainer, coach of docent](#)

[VrouwLoonwijzer](#) | [ManLoonwijzer](#) | [JeugdLoonwijzer](#)

Zzp'ers als trainer, coach of docent

Trainer, coach, docent: het zijn verschillende namen waaronder zzp'ers anderen iets leren. Zzp'ers geven hun trainingen of cursussen meestal aan groepen. Vaak combineren ze het zelfstandig docentschap met het uitvoeren van hun vak, bijvoorbeeld fotograaf, vertaler of adviseur.

Het uurtarief is sterk afhankelijk van het vakgebied, het type organisatie waaraan je een training aanbiedt, en de sector. Voor cursussen in de culturele sector liggen de uurtarieven bijvoorbeeld op zo'n € 30 tot € 45. Maar een communicatietrainer die een training geeft bij een bedrijf of overheidsorganisatie kan een uurtarief van rond de € 75 rekenen. Voorbereidingstijd wordt meestal ook in rekening gebracht.

Btw over trainingen en cursussen

Een zzp'er die werkt als trainer, coach of docent is verplicht 19% btw in rekening te brengen. Deze verplichting geldt sinds 1 juli 2010. Alleen als je bent ingeschreven in het Centraal Register Kort Bedoepsonderwijs (CRKBOD) is beroepsgericht onderwijs dat je geeft vrijgesteld van btw.

Cursussen aan vrijwilligers en semi-professionals in de georganiseerde sportbranche, en cursussen muziek, dans, drama, beeldende vorming en circustechnieken aan jongeren onder de 21 jaar zijn vrijgesteld van btw.

uurtarief	
	€ 30 – € 85
bedrijfsuitrusting: kantoorruimte is meestal thuis, wel extra energiekosten	naar schatting € 40 per maand
vervoer: vaak kunnen reiskosten in rekening worden gebracht	kilometervergoeding of kosten opbaar vervoer
ICT: vaste en mobiele telefoon, internet, afschrijving computer	€ 50 – € 120 per maand
eventuele beroepsaansprakelijkheidsverzekering	circa € 65 per maand
eventuele rechtsbijstandsverzekering	circa € 200 per jaar
klimatschap beroepsvereniging eigen vakgebied	€ 75 – € 100 per jaar
kosten	arbeidsomgeschiktheidsverzekering (afhankelijk van onder meer leeftijd, hoogte gemiddelde uitkering, aantal maanden eigen risico voordat de uitkering start, beroepsrisico)
	€ 200 – € 300 (deze premie wordt zzp-trainers hadden geen ADV, vonden dit te duur)
	inschrijving KvK
	€ 60 – € 100 per jaar
	uitbetaalden administratie, accountant
	€ 500 – 1000 per jaar
	vakliteratuur, congressen
	€ 500 – € 1000 per jaar
	acquisitie (o.m. onlineprijs huisstijl, website, webhosting, vermelding Gouden Gids, subsidieaanvragen)
	€ 40 – € 60 per maand, plus soms eenmalige uitgave voor huisstijl of website
aantal niet-declarabele uren per week	0 tot 10 uur per week voor acquisitie, administratie en reistijd
soort klanten	grote en kleine bedrijven, overheid en semi-overheid
type offerte	meestal vaste prijs per project, op basis van aantal contacturen en voorbereidingsijd

De gegevens in de tabel zijn ontleend aan interviews met enkele zzp'ers. Help mee om de gegevens nauwkeuriger te maken en verder te specificeren. We kunnen dan een online Tarief Check maken waarin ook jij kunt zien wat je vakgenoten per uur vragen. [Vul de Tarief Enquête in!](#)

[Verzenden](#) → [Afdrukken](#)

Zzp'ers als trainer, coach of docent

Trainer, coach, docent: het zijn verschillende namen waaronder zzp'ers anderen iets leren. Zzp'ers geven hun trainingen of cursussen meestal aan groepen. Vaak combineren ze het zelfstandig docentschap met het uitvoeren van hun vak, bijvoorbeeld fotograaf, vertaler of adviseur.

Het uurtarief is sterk afhankelijk van het vakgebied, het type organisatie waaraan je een training aanbiedt, en de sector. Voor cursussen in de culturele sector liggen de uurtarieven bijvoorbeeld op zo'n € 30 tot € 45. Maar een communicatietrainer die een training geeft bij een bedrijf of overheidsorganisatie kan een uurtarief van rond de € 75 rekenen. Voorbereidingstijd wordt meestal ook in rekening gebracht.

Btw over trainingen en cursussen

Een zzp'er die werkt als trainer, coach of docent is verplicht 19% btw in rekening te brengen. Deze verplichting geldt sinds 1 juli 2010. Alleen als je bent ingeschreven in het Centraal Register Kort Beroepsonderwijs (CRKBO) is beroepsgericht onderwijs dat je geeft vrijgesteld van btw.

Cursussen aan vrijwilligers en semi-professionals in de georganiseerde sportbranche, en cursussen muziek, dans, drama, beeldende vorming en circustechnieken aan jongeren onder de 21 jaar zijn vrijgesteld van btw.

uurtarief		€ 30 – € 85
kosten	bedrijfshuisvesting: kantoorruimte is meestal thuis, wel extra energiekosten	naar schatting € 40 per maand
	vervoer: vaak kunnen reiskosten in rekening worden gebracht	kilometervergoeding of kosten openbaar vervoer
	ICT: vaste en mobiele telefoon, internet, afschrijving computer	€ 50 – € 120 per maand
	eventuele beroepsaansprakelijkheidsverzekering	circa € 65 per jaar
	eventuele rechtsbijstandsverzekering	circa € 200 per jaar
	lidmaatschap beroepsvereniging eigen vakgebied	€ 75 – € 100 per jaar
	arbeidsongeschiktheidsverzekering (afhankelijk van onder meer leeftijd, hoogte gewenste uitkering, aantal maanden eigen risico voordat de uitkering start, beroepsrisico)	€ 200 – € 300 (de geïnterviewde zzp-trainers hadden geen AOV, vonden dit te duur)
	inschrijving KvK	€ 60 – € 100 per jaar
	uitbesteden administratie, accountant	€ 500 – 1000 per jaar
	vakliteratuur, congressen	€ 500 – € 1000 per jaar
	acquisitie (o.m. ontwerp huisstijl, website, webhosting, vermelding Gouden Gids, subsidieaanvragen)	€ 40 – € 60 per maand, plus soms eenmalige uitgave voor huisstijl of website
aantal niet-declarabele uren per week	0 tot 10 uur per week voor acquisitie, administratie en reistijd	
soort klanten	grote en kleine bedrijven, overheid en semi-overheid	
type offerte	meestal vaste prijs per project, op basis van aantal contacturen en voorbereidingstijd	

De gegevens in de tabel zijn ontleend aan interviews met enkele zzp'ers. Help mee om de gegevens nauwkeuriger te maken en verder te specificeren. We kunnen dan een online Tarief Check maken waarin ook jij kunt zien wat je vakgenoten per uur vragen. **Vul de Tarief Enquête in!**

Pagina tariefcheck zzp'ers in de zorg

Loonwijzer.nl

[Salaris enquête](#)
[Salaris check](#)
[Functie en salaris](#)
[Salariësonderhandeling](#)
[Arbeidscontracten](#)
[Arbeidsvoorwaarden](#)

[home](#)
[eigenbaaswijzer](#)
[tarief check](#)
[zzp'ers in de zorg](#)
[VrouwenLoonwijzer](#)
[MannenLoonwijzer](#)
[JeugdLoonwijzer](#)

Zzp'ers in de zorg

Waar houden zzp'ers in de zorg rekening mee bij het bepalen van hun tarief?

- De PGB-vergoedingen zijn vaak de basis voor het bepalen van het tarief. In 2010 bedragen de PGB-vergoedingen voor persoonlijke verzorging circa € 30, voor begeleiding circa € 37 en voor verpleging circa € 50. Soms biedt een verzorgende of verpleegkundige alle typen zorg aan één cliënt. Dan spreken ze vaak één uurtarief af, een gemiddelde voor de verschillende typen zorg die ze geven.
- Als er via een bemiddelingsbureau gewerkt wordt, dan zijn de uurtarieven een stuk lager, vaak rond de € 20 per uur. Zzp'ers houden bij het bepalen van hun tarief wel rekening met de tarieven van bemiddelingsbureau's om zichzelf niet uit de markt te prijzen.
- Veel zzp'ers in de zorg rekenen toeslag voor werken 's nachts en in het weekend. Voor slaapdiensten gelden vaak lagere tarieven.

Bijzonderheden
Zorg is vrijgesteld van BTW.

uurtarief	via bemiddelingsbureau	€ 20
	persoonlijke verzorging	€ 30
	begeleiding	€ 37
	verpleging	€ 50
kosten	bedrijfs huisvesting	werkt bij cliënt
	vervoer	€ 0,19 per km of kosten openbaar vervoer
	ICT: vaste en mobiele telefoon, internet, computer	€ 30 - € 120 per maand
	verzekeringen: beroepsaansprakelijkheid (eventueel gecombineerd met rechtsbijstand)	€ 35 - € 65 per jaar
	arbeidsongeschiktheidsverzekering (afhankelijk van onder meer je leeftijd, hoogte gewenste uitkering, aantal maanden eigen risico voordat de uitkering start)	€ 140 - € 350 per maand
	admaatschappen: beroepsvereniging	€ 60 - € 180 per jaar
	vakliteratuur, cursussen, congressen	€ 300 - € 1100 per jaar
	administratieve uitbesteden	€ 500 - € 1500 per jaar
	inschrijving KvK (vennootschap)	€ 40 - € 50 per jaar
aantal niet declarabele uren per week	voor administratie en reis tijd	2 - 6 uur
aanpak	Vaak via een bemiddelingsbureau. Soms via een freelancecontract met een thuiszorgorganisatie. Zelf klanten werven gaat vaak via mond-op-mond-reclame en advertenties huis-aan-huisbladen.	
soort klanten	Vaak 24-uurs zorg bij particulieren	
type offerte	Zzp'ers in de zorg laten zich betalen op basis van het aantal uren.	

De gegevens in de tabel zijn ontleend aan interviews met enkele zzp'ers. Help mee om de gegevens nauwkeuriger te maken en verder te specificeren. We kunnen dan een online Tarief Check maken waarin ook jij kunt zien wat je vakgenoten per uur vragen. [Vul de Tarief Enquête in!](#)

[Verzenden](#)
[Afdrukken](#)

Zzp'ers in de zorg

Waar houden zzp'ers in de zorg rekening mee bij het bepalen van hun tarief?

- De PGB-vergoedingen zijn vaak de basis voor het bepalen van het tarief. In 2010 bedragen de PGB-vergoedingen voor persoonlijke verzorging circa € 30, voor begeleiding circa € 37 en voor verpleging circa € 50. Soms biedt een verzorgende of verpleegkundige alle typen zorg aan één cliënt. Dan spreken ze vaak één uurtarief af, een gemiddelde voor de verschillende typen zorg die ze geven.
- Als er via een bemiddelingsbureau gewerkt wordt, dan zijn de uurtarieven een stuk lager, vaak rond de € 20 per uur. Zzp'ers houden bij het bepalen van hun tarief wel rekening met de tarieven van bemiddelingsbureau's om zichzelf niet uit de markt te prijzen.
- Veel zzp'ers in de zorg rekenen toeslag voor werken 's nachts en in het weekend. Voor slaapdiensten gelden vaak lagere tarieven.

Bijzonderheden

Zorg is vrijgesteld van BTW.

uurtarief	via bemiddelingsbureau	€ 20
	persoonlijke verzorging	€ 30
	begeleiding	€ 37
	verpleging	€ 50
kosten	bedrijfshuisvesting	werkt bij cliënt
	vervoer	€ 0,19 per km of kosten openbaar vervoer
	ICT: vaste en mobiele telefoon, internet, computer	€ 30 - € 120 per maand
	verzekeringen: beroepsaansprakelijkheid (eventueel gecombineerd met rechtsbijstand)	€ 35- €65 per jaar
	arbeidsongeschiktheidsverzekering (afhankelijk van onder meer je leeftijd, hoogte gewenste uitkering, aantal maanden eigen risico voordat de uitkering start)	€ 140 - € 350 per maand
	lidmaatschappen: beroepsvereniging	€ 80 - € 160 per jaar
	vakliteratuur, cursussen, congressen	€ 300 - € 1100 per jaar
	administratie uitbesteden	€ 500 - € 1500 per jaar
	inschrijving KvK (eenmanszaak)	€ 40 - € 50 per jaar
aantal niet declarabele uren per week	voor administratie en reistijd:	2 - 6 uur
acquisitie	Vaak via een bemiddelingsbureau. Soms via een freelancecontract met een thuiszorgorganisatie. Zelf klanten werven gaat vaak via mond-op-mond-reclame en advertenties huis-aan-huisbladen.	
soort klanten	Vaak 24-uurs zorg bij particulieren	
type offerte	Zzp'ers in de zorg laten zich betalen op basis van het aantal uren.	

De gegevens in de tabel zijn ontleend aan interviews met enkele zzp'ers. Help mee om de gegevens nauwkeuriger te maken en verder te specificeren. We kunnen dan een online Tarief Check maken waarin ook jij kunt zien wat je vakgenoten per uur vragen. **Vul de Tarief Enquête in!**

[Salaris enquête](#)
[Salaris check](#)
[Functie en salaris](#)
[Salarisonderhandeling](#)
[Arbeidscontracten](#)
[Arbeidsvoorwaarden](#)

[home](#)
[--](#)
[eigenbaaswijzer](#)
[--](#)
[tarief check](#)
[--](#)
[zzp'ers in de IT: websitebouwers](#)

[VrouwenLoonwijzer](#)
[MannenLoonwijzer](#)
[JeugdLoonwijzer](#)

Zzp'ers in de IT: websitebouwers

De gegevens in de tabel zijn ontleend aan interviews met enkele zelfstandige websitebouwers.

Hulp mee om de gegevens nauwkeuriger te maken en verder te specificeren. We kunnen dan een online Tarief Check maken waarin ook jij kunt zien wat je vakgenoten per uur vragen. [Vul de Tarief Enquête in!](#)

uurtarief	voor een ervaren websitebouwer die een webproject kan leiden	€ 80 - € 135
kosten	huur kantoorruimte (niet noodzakelijk, werken kan ook vanuit huis)	€ 350 - € 450 per maand
	vervoer	€ 500 - € 1200 per jaar
	ICT: vaste en mobiele telefoon, internet, afschrijving computer	€ 100 - € 125 per maand
	verzekeringen: beroepsaansprakelijkheid (eventueel gecombineerd met rechtsbijstand)	door geen van de geïnterviewden afgesloten
	arbeidsongeschiktheidsverzekering (afhankelijk van onder meer leeftijd, hoogte gewenste uitkering, aantal maanden eigen risico voordat de uitkering start, beroepsrisico)	€ 150 - € 300 per maand
	vakbijspraken, cursussen, congressen	€ 200 - € 500 per jaar
aantal niet declarabele uren per week	administratie uitbesteden, jaarrekening	€ 1000 - € 2000 per jaar
	inschrijving KvK	€ 40 - € 50 (eenmalige zaak) of € 110 - € 150 (BV) per jaar
	administratie en reiskijd	circa 8 uur per week
acquisitie	eigen netwerk, netwerkbezoekten, mond-op-mondreclame	
soort klanten	zzp'ers, mkb, semi-overheidsinstellingen	
type offerte	zowel op basis van aantal uren als vaste projectprijs	

[Terug naar de websitebouwers](#)

[Gerelateerde inhoud](#)

[Verzend](#)
[Afdrukken](#)

De gegevens in de tabel zijn ontleend aan interviews met enkele zelfstandige websitebouwers. Help mee om de gegevens nauwkeuriger te maken en verder te specificeren. We kunnen dan een online Tarief Check maken waarin ook jij kunt zien wat je vakgenoten per uur vragen. **Vul de Tarief Enquête in!**

uurtarief	voor een ervaren websitebouwer die een webproject kan leiden	€ 80 - € 135
kosten	huur kantoorruimte (niet noodzakelijk, werken kan ook vanuit huis)	€ 350 - € 450 per maand
	vervoer	€ 500 - € 1200 per jaar
	ICT: vaste en mobiele telefoon, internet, afschrijving computer	€ 100 - € 125 per maand
	verzekeringen: beroepsaansprakelijkheid (eventueel gecombineerd met rechtsbijstand)	door geen van de geïnterviewden afgesloten
	arbeidsongeschiktheidsverzekering (afhankelijk van onder meer leeftijd, hoogte gewenste uitkering, aantal maanden eigen risico voordat de uitkering start, beroepsrisico)	€ 150 - € 300 per maand
	vakliteratuur, cursussen, congressen	€ 200 - € 500 per jaar
	administratie uitbesteden, jaarrekening	€ 1000 - € 2000 per jaar
	inschrijving KvK	€ 40 - € 50 (eenmanszaak) of € 110 - € 150 (BV) per jaar
aantal niet declarabele uren per week	administratie en reistijd:	circa 8 uur per week
acquisitie	eigen netwerk, netwerkbijeenkomsten, mond-op-mondreclame	
soort klanten	zzp'ers, mkb, semi-overheidsinstellingen	
type offerte	zowel op basis van aantal uren als vaste projectprijs	

Pagina tariefcheck zzp'ers in de bouw

Loonwijzer.nl

[Salaris enquête](#)
[Salaris check](#)
[Functie en salaris](#)
[Salarisonderhandeling](#)
[Arbeidscontracten](#)
[Arbeidsvoorwaarden](#)

[home](#)
[eigenbaaswijzer](#)
[tarief check](#)
[zzp'ers in de bouw](#)
[VrouwenLoonwijzer](#)
[MannenLoonwijzer](#)
[JeugdLoonwijzer](#)

Zzp'ers in de bouw

In de bouw werken tal van vakspecialisten als zzp'er, bijvoorbeeld elektriciens, installateurs, stukadoors, schilders, timmerlieden.

Bijzonderheden

Het btw-tarief in de bouw bedraagt 10 procent maar voor schilderen en stukadoors van woningen van 2 jaar en ouder is het btw-tarief 6 procent.

Verder is het in de bouw gebruikelijk dat zzp'ers over hun werkzaamheden geen btw heffen als ze onderaannemer zijn, dus bijvoorbeeld ingehuurd worden door een collega. In dat geval wordt de btw geheven en afgedragen door de hoofdaannemer.

uurtarief		€ 30 - € 45
kosten	bedrijfshuysvesting: opslagruimte voor materialen (kantoorruimte is meestal thuis)	€ 200 - € 300 per maand
	vervoer (afschrijving, wegenbelasting, verzekering, onderhoud en brandstof)	€ 150 - € 300 per maand
	ICT: vaste en mobiele telefoon, internet, afschrijving computer	€ 100 - € 200 per maand
	verzekeringen: beroepsaansprakelijkheid (eventueel gecombineerd met rechtsbijstand)	€ 90 - € 300 per jaar (soms verwerkt in lidmaatschap beroepsvereniging)
	arbeidsongeschiktheitsverzekering (afhankelijk van onder meer leeftijd, hoogte gewenste uitkering, aantal maanden eigen risico voordat de uitkering start, beroepsrisico)	€ 150 - € 900 per maand
	lidmaatschappen: beroepsverenigingen/ondernemersvereniging	€ 1000 - € 1200 per jaar
	vakliteratuur, cursussen, congressen	geen
	administratie uitbesteden, belastingadvies, boekhoudprogramma	€ 1200 - € 2000 per jaar
	inschrijving KvK (eenmanszaak)	€ 40 - € 50
	aantal niet declareerbare uren per week	administratie en reis tijd
acquisitie	mond-op-mond-reclame, naam op bedrijfsauto, advertenties huis-aan-huisbladen	
soort klanten	meestal particulieren en kleine bedrijven	
type offerte	inschatting vooraf van het aantal uren dat nodig is voor een opdracht, inclusief materiaalkosten. De afschrijving van gereedschap en machines zit in het uurloon verwerkt.	

De gegevens in de tabel zijn ontleend aan interviews met enkele zzp'ers. Help mee om de gegevens nauwkeuriger te maken en verder te specificeren. We kunnen dan een online Tarief Check maken waarin ook jij kunt zien wat je vakgenoten per uur vragen. [Vul de Tarief Enquête in!](#)

[Verzenden](#)
[Afdrukken](#)

Zzp'ers in de bouw

In de bouw werken tal van vakspecialisten als zzp'er, bijvoorbeeld elektriciens, installateurs, stukadoors, schilders, timmerlieden.

Bijzonderheden

Het btw-tarief in de bouw bedraagt 19 procent maar voor schilderen en stukadoors van woningen van 2 jaar en ouder is het btw-tarief 6 procent.

Verder is het in de bouw gebruikelijk dat zzp'ers over hun werkzaamheden geen btw heffen als ze onderaannemer zijn, dus bijvoorbeeld ingehuurd worden door een collega. In dat geval wordt de btw geheven en afgedragen door de hoofdaannemer.

uurtarief		€ 30 - € 45
kosten	bedrijfshuisvesting: opslagruimte voor materialen (kantoorruimte is meestal thuis)	€ 200 - € 300 per maand
	vervoer (afschrijving, wegenbelasting, verzekering, onderhoud en brandstof)	€ 150 - € 300 per maand
	ICT: vaste en mobiele telefoon, internet, afschrijving computer	€ 100 - € 200 per maand
	verzekeringen: beroepsaansprakelijkheid (eventueel gecombineerd met rechtsbijstand)	€ 90 - € 300 per jaar (soms verwerkt in lidmaatschap beroepsvereniging)
	arbeidsongeschiktheidsverzekering (afhankelijk van onder meer leeftijd, hoogte gewenste uitkering, aantal maanden eigen risico voordat de uitkering start, beroepsrisico)	€ 150 - € 900 per maand
	lidmaatschappen: beroepsvereniging/ondernemersvereniging	€ 1000- € 1200 per jaar
	vakliteratuur, cursussen, congressen	geen
	administratie uitbesteden, belastingadvies, boekhoudprogramma inschrijving KvK (eensmanszaak)	€ 1200 - € 2000 per jaar € 40 - € 50
aantal niet declarabele uren per week	administratie en reistijd:	10 - 15 uur per week
acquisitie	mond-op-mond-reclame, naam op bedrijfsauto, advertenties huis-aan-huisbladen	
soort klanten	meestal particulieren en kleine bedrijven	
type offerte	inschatting vooraf van het aantal uren dat nodig is voor een opdracht, inclusief materiaalkosten. De afschrijving van gereedschap en machines zit in het uurloon verwerkt.	

De gegevens in de tabel zijn ontleend aan interviews met enkele zzp'ers. Help mee om de gegevens nauwkeuriger te maken en verder te specificeren. We kunnen dan een online Tarief Check maken waarin ook jij kunt zien wat je vakgenoten per uur vragen. **Vul de Tarief Enquête in!**

Pagina tariefcheck zzp'ers in de culturele sector

Loonwijzer.nl																														
Salaris enquête	Salaris check	Functie en salaris	Salarisonderhandeling	Arbeidscontracten	Arbeidsvoorwaarden																									
home – eigenbewijzer – tarief check – zzp'ers in de culturele sector																														
		VrouwenLoonwijzer		MannenLoonwijzer	JeugdLoonwijzer																									
Zzp'ers in de culturele sector In allerlei vormen van kunst zijn zzp'ers actief: beeldende kunsten, theater en muziek. De tarieven die zij hanteren hangen sterk van een leeftijd, ervaring en vooral: hoe goed je als kunstenaar in de markt ligt. De economische conjunctuur speelt ook een rol. Cursussen en workshops geven Zzp'ers in de culturele sector vaak een deel van hun inkomsten aan het geven van cursussen en workshops, zo blijkt uit gesprekken met enkele zzp'ers. Bij de tarieven die ze daarvoor vragen, houden ze rekening met het type opdrachtgever. Culturele instellingen hebben beperkte budgetten, dus worden er lagere tarieven gevraagd. Bedrijven hebben vaak meer geld beschikbaar dan daar worden hogere tarieven gevraagd. <table border="1"> <tr> <td rowspan="2">Uurtarief voor cursussen en trainingen</td><td>bij culturele instellingen</td><td>€ 30,- € 45,-</td></tr> <tr> <td>bij bedrijven</td><td>€ 50,- € 70,-</td></tr> </table> Bijzondere bezetting: BTW • Vrijgesteld van btw is het onderwijs in muziek, dans, drama, besideende vorming en circustechniken aan jongeren onder de 21 jaar. • Voor cursussen en trainingen die gericht zijn op het functioneren van de cursist in zijn werk, mag de onderwijsinstelling kiezen voor btw-heffing (het normale tarief van 19%). Als je los van een onderwijsinstelling, zelf zo'n cursus aanbiedt, ben je zelf de onderwijsinstelling. De keuze voor btw-heffing moet de instelling maken per cursus; een keuze per cursist is niet mogelijk. • Andere cursussen vallen onder het 19% btw-tarief. • Publieksoptredens van uitvoerende kunstenaars vallen onder het 6% btw-tarief. • Als een kunstenaar door hem- of haarzelf gemaakte kunstvoorwerpen verkoopt geldt het 6% btw-tarief. • Meer informatie bij BTW: tarieven en vrijstellingen op Belastingdienst.nl Popmuzikanten Voor een beginnende band is het bepaald geen vetpot. Gevelingsdienst over het tarief van bands zijn te vinden op Popmuzik.nl. Dit is een sitching die werkt voor popmuzikanten, popfestivals, podia, gemeenten en andere geïnteresseerden. Er zijn zo'n 2500 bands bij aangesloten. De bands die werken via Popmuzik rekenen tussen de € 100 en € 600 voor een optreden op in een café, op een podium of een festival. (Dit is te vinden in de pdf Help! Hoe laat ik me uitslaten van Popmuzik.) Acteurs De meeste acteurs kunnen niet rondkomen van uitsluitend werk als acteur en hebben daarom ook inkomsten uit ander werk. Dit blijkt uit het onderzoek Spelen voor de kost (Werk en inkomsten van acteurs in Nederland) van Naburige Rechtenorganisatie NORMA en de belangengroeperingen FNV KIEM, ACT en de Ntb. In de tabel vind je uitsluitend uit dit onderzoek. <table border="1"> <thead> <tr> <th>acteursprofiel</th><th>soort werk</th><th>loondienst of zzp</th><th>modale netto jaarinkomen*</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Deeltheaters (de grootste groep van alle acteurs)</td><td>Doen allerlei soorten werk maar hebben deoudendacht niet veel werk. Ze besteden jaarlijks gemiddeld slechts 42 dagen aan acterenwerk, spelen ruim 150 tot 175 bij de andere profielen, ondanks het feit dat ze meer dan stemmenwerk en rollenspel, trainingen en dergelijke deden.</td><td>Zijn meestal niet in loondienst. Werken vaak via een verbringingsbureau, zijn dan werkzaam voor de artiestenregeling van de Belastingdienst.</td><td>€ 12.000</td></tr> <tr> <td>Theateracteurs (14% van alle acteurs)</td><td>Besteden gemiddeld ruim 170 dagen per jaar aan diverse soorten werk, maar acteren in het theater maakte daar ruim negentig procent van uit.</td><td>Werken meestal in loondienst.</td><td>€ 24.000</td></tr> <tr> <td>Rollenspelacteurs (14% van alle acteurs)</td><td>Hebben veel werk als acteur (155 dagen per jaar) maar bijna negentig procent daarvan is werk als rollenspelacteur bij trainingen en dergelijke.</td><td>Werken meestal als zzp'ers.</td><td>€ 24.000</td></tr> <tr> <td>Televisieacteurs (de kleinste groep, 4% van alle acteurs)</td><td>Hebben veel acteerwerk (162 dagen per jaar). Ze treden wel eens op in theater en ook meer dan hun collega's in bioscoopfilms, maar acteren vooral in televisieproducties: 85 procent van hun werk bestaat daaruit.</td><td>Werken meestal in loondienst.</td><td>€ 38.000</td></tr> </tbody> </table> * Het modale inkomen is de inkomensklasse waarin het grootste deel van acteurs valt. Nog wat gegevens van Spelen voor de kost: • Volgens het CBS waren er in 2007 in Nederland ongeveer 3000 mensen met acteren inkomsten verdienen. • Aan het onderzoek deden 600 acteurs mee die tenminste 12 uur per week werken als acteur Van de tarieven van zzp'ers in de culturele sector hebben we slechts een beperkt beeld. Help mee om de gegevens nauwkeuriger te maken en verder te specificeren. We kunnen dan een online Tarief Check maken waarin ook jij kunt zien wat je vakgenoten per uur vragen. Vul de Tarief Enquête in!						Uurtarief voor cursussen en trainingen	bij culturele instellingen	€ 30,- € 45,-	bij bedrijven	€ 50,- € 70,-	acteursprofiel	soort werk	loondienst of zzp	modale netto jaarinkomen*	Deeltheaters (de grootste groep van alle acteurs)	Doen allerlei soorten werk maar hebben deoudendacht niet veel werk. Ze besteden jaarlijks gemiddeld slechts 42 dagen aan acterenwerk, spelen ruim 150 tot 175 bij de andere profielen, ondanks het feit dat ze meer dan stemmenwerk en rollenspel, trainingen en dergelijke deden.	Zijn meestal niet in loondienst. Werken vaak via een verbringingsbureau, zijn dan werkzaam voor de artiestenregeling van de Belastingdienst.	€ 12.000	Theateracteurs (14% van alle acteurs)	Besteden gemiddeld ruim 170 dagen per jaar aan diverse soorten werk, maar acteren in het theater maakte daar ruim negentig procent van uit.	Werken meestal in loondienst.	€ 24.000	Rollenspelacteurs (14% van alle acteurs)	Hebben veel werk als acteur (155 dagen per jaar) maar bijna negentig procent daarvan is werk als rollenspelacteur bij trainingen en dergelijke.	Werken meestal als zzp'ers.	€ 24.000	Televisieacteurs (de kleinste groep, 4% van alle acteurs)	Hebben veel acteerwerk (162 dagen per jaar). Ze treden wel eens op in theater en ook meer dan hun collega's in bioscoopfilms, maar acteren vooral in televisieproducties: 85 procent van hun werk bestaat daaruit.	Werken meestal in loondienst.	€ 38.000
Uurtarief voor cursussen en trainingen	bij culturele instellingen	€ 30,- € 45,-																												
	bij bedrijven	€ 50,- € 70,-																												
acteursprofiel	soort werk	loondienst of zzp	modale netto jaarinkomen*																											
Deeltheaters (de grootste groep van alle acteurs)	Doen allerlei soorten werk maar hebben deoudendacht niet veel werk. Ze besteden jaarlijks gemiddeld slechts 42 dagen aan acterenwerk, spelen ruim 150 tot 175 bij de andere profielen, ondanks het feit dat ze meer dan stemmenwerk en rollenspel, trainingen en dergelijke deden.	Zijn meestal niet in loondienst. Werken vaak via een verbringingsbureau, zijn dan werkzaam voor de artiestenregeling van de Belastingdienst.	€ 12.000																											
Theateracteurs (14% van alle acteurs)	Besteden gemiddeld ruim 170 dagen per jaar aan diverse soorten werk, maar acteren in het theater maakte daar ruim negentig procent van uit.	Werken meestal in loondienst.	€ 24.000																											
Rollenspelacteurs (14% van alle acteurs)	Hebben veel werk als acteur (155 dagen per jaar) maar bijna negentig procent daarvan is werk als rollenspelacteur bij trainingen en dergelijke.	Werken meestal als zzp'ers.	€ 24.000																											
Televisieacteurs (de kleinste groep, 4% van alle acteurs)	Hebben veel acteerwerk (162 dagen per jaar). Ze treden wel eens op in theater en ook meer dan hun collega's in bioscoopfilms, maar acteren vooral in televisieproducties: 85 procent van hun werk bestaat daaruit.	Werken meestal in loondienst.	€ 38.000																											

Zzp'ers in de culturele sector

In allerlei vormen van kunst zijn zzp'ers actief: beeldende kunsten, theater en muziek. De tarieven die zij hanteren hangen sterk af van leeftijd, ervaring en vooral: hoe goed je als kunstenaar in de markt ligt. De economische conjunctuur speelt ook een rol.

Cursussen en workshops geven

Zzp'ers in de kunst ontleen vaak een deel van hun inkomsten aan het geven van cursussen en workshops, zo blijkt uit gesprekken met enkele zzp'ers. Bij de tarieven die ze daarvoor vragen, houden ze rekening met het type opdrachtgever. Culturele instellingen hebben beperkte budgetten, dus worden er lagere tarieven gevraagd. Bedrijven hebben vaak meer geld beschikbaar en daar worden hogere tarieven gevraagd.

Uurtarief voor cursussen en trainingen	bij culturele instellingen	€ 30 - € 45
	bij bedrijven	€ 50 - € 70

Bijzonderheden: BTW

- ☐ Vrijgesteld van btw is het onderwijs in muziek, dans, drama, beeldende vorming en circustechnieken aan jongeren onder de 21 jaar.
- ☐ Voor cursussen en trainingen die gericht zijn op het functioneren van de cursist in zijn werk, mag de onderwijsinstelling kiezen voor btw-heffing (het normale tarief van 19%). Als je los van een onderwijsinstelling, zelf zo'n cursus aanbiedt, ben je zelf de onderwijsinstelling. De keuze voor btw-heffing moet de instelling maken per cursus; een keuze per cursist is niet mogelijk.
- ☐ Andere cursussen vallen onder het 19% btw-tarief.
- ☐ Publieksoptredens van uitvoerende kunstenaars vallen onder het 6% btw-tarief.
- ☐ Als een kunstenaar door hem- of haarzelf gemaakte kunstvoorwerpen verkoopt geldt het 6% btw-tarief.
- ☐ Meer informatie bij **Btw: tarieven en vrijstellingen** op Belastingdienst.nl

Popmuzikanten

Voor een beginnende band is het bepaald geen vetpot. Gegevens over het tarief van bands zijn te vinden op **Popunie.nl**. Dit is een stichting die werkt voor popmuzikanten, popfestivals, podia, gemeenten en andere geïnteresseerden. Er zijn zo'n 2500 bands bij aangesloten. De bands die werken via Popunie rekenen tussen de € 100 en € 600 voor een optreden op in een café, op een podium of een festival. (Dit is te vinden in de pdf **Help! Hoe laat ik me uitbetalen** van Popunie.)

Acteurs

De meeste acteurs kunnen niet rondkomen van uitsluitend werk als acteur en hebben daarom ook inkomsten uit ander werk. Dit blijkt uit het onderzoek **Spelen voor de kost (Werk en inkomsten van acteurs in Nederland)** van Naburige Rechtenorganisatie NORMA en de belangenverenigingen FNV KIEM, ACT en de Ntb. In de tabel vind je uitkomsten uit dit onderzoek.

acteursprofiel	soort werk	loondienst of zzp	modale netto jaarinkomen*
Deeltijdacteurs (de grootste groep: 48% van alle acteurs)	Doen allerlei soorten werk maar hebben desondanks niet veel werk. Ze besteedden jaarlijks gemiddeld slechts 42 dagen aan acteerwerk, tegen ruim 150 tot 175 bij de andere profielen, ondanks het feit dat ze meer aan stemmenwerk en rollenspel, trainingen en dergelijke deden.	Zijn meestal niet in loondienst. Werken vaak via een verloningsbureau, zijn dan geen zzp'er maar maken gebruik van de artiestenregeling van de Belastingdienst.	€ 12.000
Theateracteurs (34% van alle acteurs)	Besteden gemiddeld ruim 170 dagen per jaar aan diverse soorten werk, maar acteren in het theater maakte daar ruim negentig procent van uit.	Werken meestal in loondienst.	€ 24.000
Rollenspelacteurs (14% van alle acteurs)	Hebben veel werk als acteur (155 dagen per jaar) maar bijna negentig procent daarvan is werk als rollenspelacteur bij trainingen en dergelijke.	Werken meestal als zzp'er.	€ 24.000
Televisieacteurs (de kleinste groep: 4% van alle acteurs)	Hebben veel acteerwerk (162 dagen per jaar). Ze treden wel eens op in theater en ook meer dan hun collega's in bioscoopfilms, maar acteren vooral in televisieproducties: 85 procent van hun werk bestaat daaruit.	Werken meestal in loondienst.	€ 36.000

* Het modale inkomen is de inkomensklasse waarin het grootste deel van acteurs valt.

Nog wat gegevens uit *Spelen voor de kost*:

- ☐ Volgens het CBS waren er in 2007 in Nederland ongeveer 3000 mensen met acteren inkomsten verdienen.
- ☐ Aan het onderzoek deden 600 acteurs mee die tenminste 12 uur per week werken als acteur

Van de tarieven van zzp'ers in de culturele sector hebben we slechts een beperkt beeld. Help mee om de gegevens nauwkeuriger te maken en verder te specificeren. We kunnen dan een online Tarief Check maken waarin ook jij kunt zien wat je vakgenoten per uur vragen. **Vul de Tarief Enquête in!**

3 Vragenlijst loonwijzer zelfstandigen

Vragenlijst loonwijzer zelfstandigen

Introductie

Wat is jouw positie op de arbeidsmarkt?

Freelancer, zelfstandige, ZZP < 201006

Zelfstandige zonder personeel (zzp) > 201006

Zelfstandige met personeel > 201006

Heb je een betaalde baan?

Ja

Nee

Heb je wel een betaalde baan gehad?

Ja

Nee

Ben je vrouw of man?

Vrouw

Man

Waar woon je? (Regio)

Waar woon je? (Plaats)

Regio in 4 groepen

Noord

Oost

West

Zuid

Niet van toepassing (Buitenland)

Urbanisatiegraad

A large city (1 - 2 million)

The suburbs of a large/metro city

A town (100,000 - 1 million)

A small city (10,000 - 100,000)

A country village

Rural area

Metropolitan city

Other

Land waar men werkt

Heb je naast je bedrijf nog een betaalde baan?

Ja

Nee

Jouw beroep -1

Wat is je beroep? - ISCO 2010

Wat is je beroep? - 1 digit ISCO 2010

Wat is je beroep? - 2 digit ISCO 2010

Wat is je beroep? - 3 digit ISCO 2010

Wat is je beroep? - 4 digit ISCO 2010

Skill niveau

Welk werk- en denkniveau is voor jouw functie vereist?

Geen enkel niveau

Basisonderwijs

VMBO

VMBO+

MBO

MBO+

HBO

HBO+

WO

WO+

Weet ik niet

Anders

Heb je een leidinggevende positie?

Ja

Nee

Aan hoeveel mensen geef je leiding?

Hoeveel zijn hiervan vrouw?

Jouw organisatie -1

Soort bedrijf - NACE2.0

Soort bedrijf - 2 digit NACE2.0

Soort bedrijf - 1 digit NACE2.0

Soort bedrijf - 4 main groups NACE2.0

Hoeveel medewerkers werken er in jouw organisatie?

0 (zelfstandige zonder personeel)

1 – 4

5 – 9

10 – 20

20 - 50

50 - 100

100 - 200

200 - 500

500 - 1,000

1,000 - 2,000

2,000 - 5,000

5,000 of meer

Hoeveel procent van de medewerkers is vrouw?

0 - 20 %

20 - 40 %

40 - 60 %

60 - 80 %

80 - 100 %

Weet ik niet

Heeft je organisatie meer dan één vestiging?

Nee

Ja, in 1 gemeente

Ja, in 1 provincie

Ja, in meerdere provincies

Ja, in het hele land

Ja, in ons land en het buitenland

Ja, alleen in het buitenland

Wat is de juridische vorm van je bedrijf?

Eenmanszaak

VOF

BV

DGA zonder personeel

Maatschap

Anders

Is er in jouw organisatie een collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) over lonen?

Ja

Ja, maar daar val ik zelf niet onder

Nee

Weet ik niet

Jouw Opleiding

Opleidingsniveau

Basisschool niet afgemaakt

Basisschool

VBO / Leerlingwezen

VMBO / MAVO / ULO

HAVO / MMS

HBS

VWO

MBO

HBO

Universiteit

PhD/promotie

Opleiding

Opleidingsniveau in 3 groepen

Laag

Middel

Hoog

Opleidingsduur in jaren

Leeftijd opleiding afgerond in 3 groepen

15 jaar of minder

16 - 19 jaar

20 + jaar

Type onderwijs

Algemeen onderwijs

Voortgezet onderwijs

Beroeps onderwijs

Universiteit

Leeftijd

Leeftijd in 5 groepen

Jonger dan 20

20 - 29

30 - 39

40 - 49

50 of ouder

In welk jaar maakte je je voltijdse schoolopleiding af?**Hoeveel tijd zou het kosten om een vervanger voor jouw werkzaamheden op te leiden?**

Geen inwerktijd

1 - 2 dagen

3 - 6 dagen

1 - 4 weken

1 - 3 maanden

3 - 6 maanden

1/2 - 1 jaar

1 jaar of meer

Weet ik niet

Heb je het afgelopen jaar geprobeerd je kennis of vaardigheden te ontwikkelen? Zo ja, op welke manier?

Vakbeurs

Cursus

Workshop

Training

Congres

Seminar

Opleiding

Leveranciersbijeenkomsten

Fabriekbezoeken

Anders namelijk:

Hoeveel dagen heb je het afgelopen jaar cursus of training gehad van BEDRIJFSWEGE?

Geen

1 - 2 dagen

3 - 6 dagen

1 - 2 weken

3 - 4 weken

1 - 2 maanden

2 maanden of meer

Niet van toepassing

Ben je ooit stagiaire geweest?

Nee

Ja, gedurende mijn studie / schoolopleiding

Ja, direct na mijn studie / schoolopleiding

Ja, maar niet direct na mijn studie / schoolopleiding

Komen je functieniveau en je opleidingsniveau overeen?

Ja

Nee, ik ben te hoog opgeleid voor mijn functie

Nee, ik ben te laag opgeleid voor mijn functie

Weet ik niet

Kan je je te lage opleiding compenseren met je ervaring?

Nee

Ja, in enige mate

Ja, min of meer

Ja, bijna geheel

Ja, geheel

Weet ik niet

Jouw werktijden**Werk je voltijds?**

Ja

Nee

Hoeveel dagen per week werk je meestal?**Gemiddeld aantal uren werk per week****Over je arbeidstijden****Ik werk volgens een rooster / ploegendienst**

Ja

Nee

Niet van toepassing

Ik werk regelmatig op zaterdag

Ja

Nee

Niet van toepassing

Ik werk regelmatig op zondag

Ja

Nee

Niet van toepassing

Ik werk regelmatig 's avonds

Ja

Nee

Niet van toepassing

Jouw inkomsten / omzet

Wat was je omzet in het afgelopen jaar?

Wat was je inkomen voor belasting in het afgelopen jaar?

In hoeveel maanden is dit inkomen verdiend?

Hoeveel verschillende opdrachtgevers had je in het afgelopen jaar?

Geen

1 – 4

5 – 9

10 – 20

20 - 50

50 - 100

Meer dan 100

Zijn je opdrachtgevers ...

Vooraf grote bedrijven

Vooraf middelgrote bedrijven

Vooraf kleine bedrijven

Zowel grote als kleine bedrijven

Particulieren

Particulieren en bedrijven

Anders, namelijk

Wat is de basis van je tarief?

Gewerkte uren

Fixed price', Afgeleverd product/dienst

Anders, namelijk

Welke wettelijke afdrachten zijn verwerkt in je tarief?

BTW

Ja

Nee

Niet van toepassing

Kosten KvK

Ja

Nee

Niet van toepassing

Gemeentelijke belastingen

Ja

Nee

Niet van toepassing

Overige lokale belastingen

Ja

Nee

Niet van toepassing

Premie zorgverzekeringswet

Ja

Nee

Niet van toepassing

Inkomstenbelasting

Ja

Nee

Niet van toepassing

Premie volksverzekering

Ja

Nee

Niet van toepassing

Andere wettelijke afdrachten, namelijk:

Ja

Nee

Niet van toepassing

Welke verzekeringen / reserveringen zijn verwerkt in je tarief?**Beroepsaansprakelijkheidsverzekering**

Ja

Nee

Niet van toepassing

Verzekering Juridische Bijstand

Ja

Nee

Niet van toepassing

Arbeidsongeschiktheidsverzekering

Ja

Nee

Niet van toepassing

Pensioenvoorziening

Ja

Nee

Niet van toepassing

Reservering fin. buffer voor leegloop

Ja

Nee

Niet van toepassing

Vakantiedagen / vakantiegeld

Ja

Nee

Niet van toepassing

Andere verzekeringen / reserveringen, namelijk:

Ja

Nee

Niet van toepassing

Welke overige kosten zijn verwerkt in je tarief?**ICT kosten**

Ja

Nee

Niet van toepassing

Boekhouding

Ja

Nee

Niet van toepassing

Juridische bijstand/incasso/advies

Ja

Nee

Niet van toepassing

Huisvesting

Ja

Nee

Niet van toepassing

Opslag

Ja

Nee

Niet van toepassing

Energie

Ja

Nee

Niet van toepassing

Vervoer

Ja

Nee

Niet van toepassing

Materiaal

Ja

Nee

Niet van toepassing

Kapitaalkosten

Ja

Nee

Niet van toepassing

Lidmaatschappen

Ja

Nee

Niet van toepassing

Opleidingen

Ja

Nee

Niet van toepassing

Verplichte kosten beroep

Ja

Nee

Niet van toepassing

Verplichte kosten branche

Ja

Nee

Niet van toepassing

Acquisitie en bemiddeling

Ja

Nee

Niet van toepassing

Zakelijk netwerk

Ja

Nee

Niet van toepassing

Reserveringen (incasso, debiteuren, kosten voorschieten)

Ja

Nee

Niet van toepassing

Andere overige kosten, namelijk:

Ja

Nee

Niet van toepassing

Van welke vrijstellingen of financiële regelingen heb je in het afgelopen jaar gebruikgemaakt?

MKB-vrijstelling

Ja
Nee
Niet van toepassing

Startersaftrek

Ja
Nee
Niet van toepassing

Investeringsaftrek

Ja
Nee
Niet van toepassing

Zelfstandigenaftrek

Ja
Nee
Niet van toepassing

Subsidies

Ja
Nee
Niet van toepassing

Belastingteruggave

Ja
Nee
Niet van toepassing

Bijstand voor zelfstandigen (BBZ)

Ja
Nee
Niet van toepassing

Micro krediet

Ja
Nee
Niet van toepassing

Starters krediet

Ja
Nee
Niet van toepassing

Andere vrijstellingen, namelijk:

Ja
Nee
Niet van toepassing

Economische crisis

**Veel organisaties voelen de gevolgen van de economische crisis.
Hoe is de situatie in jouw organisatie?**

Welke personele maatregelen zijn in jouw organisatie genomen?

Vacatures worden niet vervuld
Geen verlenging van tijdelijke contracten
Stagiaires/trainees worden niet in vaste dienst genomen
Ontslag van personeel in vaste dienst
Bij vrijwillig ontslag een aantal maanden loon
Deeltijd-WW
Deeltijdarbeid voor ouderen / Vervroegde uittreding

Geen maatregelen

In vergelijking met het begin van 2009 is het aantal werknemers in mijn organisatie ...

Afgenomen
Gelijkgebleven
Toegenomen
Weet niet

Betrof dit vooral vrouwen?

Ja
Nee
Weet niet

Stellingen: Door de economische crisis ...

Heb ik minder opdrachten

Ja
Nee
Weet ik niet

Heb ik minder grote opdrachten

Ja

Nee

Weet ik niet

Heb ik minder langlopende opdrachten

Ja

Nee

Weet ik niet

Moet ik lagere tarieven hanteren

Ja

Nee

Weet ik niet

Neem ik opdrachten aan die ik anders misschien zou weigeren

Ja

Nee

Weet ik niet

Denken opdrachtgevers langer na voor ze beslissen over de opdracht

Ja

Nee

Weet ik niet

Betalen opdrachtgevers later

Ja

Nee

Weet ik niet

Heb ik meer opdrachten

Ja

Nee

Weet ik niet

Probeer ik andere producten/diensten aan te bieden

Ja

Nee

Weet ik niet

Kan ik amper nog het hoofd boven water houden

Ja

Nee

Weet ik niet

Heb je de financiële middelen om een (langdurige) periode zonder opdrachten op te vangen?

Nee, geen financiële middelen

Ja, ik kan maximaal een maand zonder opdrachten

Ja, ik kan een tot twee maanden zonder opdrachten

Ja, ik kan twee tot zes maanden zonder opdrachten

Ja, ik kan een half jaar tot een jaar zonder opdrachten

Ja, ik kan langer dan een jaar zonder opdrachten

Weet ik niet / kan ik niet zeggen

Wat betekent de economische crisis voor jouw arbeidsomstandigheden?

De tijdsdruk neemt toe

Ja

Nee

Weet niet

De prestatiedruk neemt toe

Ja

Nee

Weet niet

Het werkklimaat verslechterd

Ja

Nee

Weet niet

De vooruitzichten verslechteren

Ja

Nee

Weet niet

Jouw arbeidsgeschiedenis

In welk jaar had je voor het eerst betaald werk?

Hoe vaak ben je daarna van werkgever veranderd?

In welk jaar ben je met/bij je eigen bedrijf begonnen?

Van baan verandert in de laatste 2 jaar

Ja

Nee

Heb je wel eens zonder werk gezeten sinds je eerste baan?

Ja

Nee

Hoeveel keer ben je zonder baan geweest?

Hoe lang ben je zonder baan geweest?

0 - 3 maanden

3 - 6 maanden

0,5 - 1 jaar

1 jaar of langer

In welk jaar ben je gestopt en weer begonnen met betaald werk?

Gestopt met betaald werk in

Weer begonnen met betaald werk in

Jaren werkervaring

Werkervaring in 5 groepen

0 - 5 jaar

5 - 10 jaar

10 - 20 jaar

20 - 30 jaar

30 jaar of meer

Heb je in de afgelopen 12 maanden verzuimd (niet gewerkt)

Ja

Nee

N.v.t

Hoe veel KEER heb je in de afgelopen 12 maanden verzuimd?

Om hoeveel DAGEN verzuim ging dat de afgelopen 12 maanden?

Over stoppen met werken

Op welke leeftijd zou je willen stoppen met werken?

Op welke leeftijd verwacht je te kunnen stoppen met werken?

Jouw organisatie -2

Ben je...

Lid van een vakbond

Ja

Nee

Niet van toepassing

Kaderlid van een vakbond

Ja

Nee

Niet van toepassing

Lid van een ondernemingsraad

Ja

Nee

Niet van toepassing

Lid van een personeelsvereniging

Ja

Nee

Niet van toepassing

Lid van een beroepsvereniging

Ja

Nee

Niet van toepassing

Lid van een branchevereniging

Ja

Nee

Niet van toepassing

Lid van een organisatie specifiek voor zzp'ers

Ja

Nee

Niet van toepassing

Lid van een werkgeversorganisatie zoals VNO-NCW en MKB Nederland

Ja

Nee

Niet van toepassing

Van welke vakbond ben je lid?

Jouw persoonlijke achtergrond

Werk je in dezelfde provincie als waar je woont?

Ja

Ja, en mijn werkplek en woning zijn in hetzelfde gebouw

Nee

Ik werk in meerdere provincies, door het hele land

Waar werk je?

Over reizen naar je werkplek: Hoeveel tijd ben je meestal kwijt om van huis naar werk te reizen?

Tel alleen de heenweg

Minuten

Geen / niet van toepassing

0 - 15 min.

15 - 30 min.

30 - 45 min.

45 - 60 min.

1 uur - 1 uur 15

1 uur 15 - 1 uur 30

1 uur 30 - 2 uur

2 uur of meer

Afstand in kilometers

Geen / niet van toepassing

0 - 5

5 - 10

10 - 15

15 - 20

20 - 25

25 - 50

50 - 75

75 of meer

Ben je in Nederland geboren?

Ja

Nee

In welk land ben je geboren?

Zijn je ouders in het zelfde land geboren?

Beiden

Ja, een van hen

Ja, allebei

Is je moeder in hetzelfde land geboren als jij?

Ja

Nee

Weet ik niet

In welk land is je moeder geboren?

Is je vader in hetzelfde land geboren als jij?

Ja

Nee

Weet ik niet

In welk land is je vader geboren?

In welk jaar ben je in Nederland komen wonen en waarom kwam je hier?

Gekomen in

Gekomen vanwege

Economische redenen

Familieredenen

Asiel

Andere redenen

Welke taal spreek je thuis meestal?

Ben je geboren in de provincie waar je nu woont?

Ja

Nee

Waar ben je geboren?

Jouw huishouden

Met hoeveel personen woon je in huis?

1, ik woon alleen

2

3

4

5

6 of meer personen

Met wie woon je in je huis?

Met partner

Ja

Nee

Met 1 of meer kinderen

Ja

Nee

Met 1 of meer kinderen (voor een deel van de week)

Ja

Nee

Met kleinkind(eren)

Ja

Nee

Met (schoon)ouder(s)

Ja

Nee

Met grootouders

Ja

Nee

Met broers/zussen

Ja

Nee

Met een woongroep

Ja

Nee

Met andere familieleden

Ja

Nee

Met een huishoudelijke hulp

Ja

Nee

Met een vriend(in)

Ja

Nee

Met anderen, geen familie

Ja

Nee

Wat is je burgerlijke staat?

Getrouwd / geregistreerd partnerschap

Weduwe / weduwnaar

Gescheiden

Nooit getrouwd

Heb je kinderen?

Ja

Nee

Hoeveel kinderen heb je?**Thuiswonend**

0

1

2

3

4

5

6 of meer

Kinderen die niet thuiswonen

0

1

2

3

4

5

6 of meer

Hou oud zijn je kinderen

Wanneer is je jongste kind geboren?

Wanneer is je (oudste) kind geboren?

Hoe tevreden ben je met ...

Je werk

Zeer ontevreden

-
-
-

Zeer tevreden

N.v.t.

Je omzet en inkomen

Zeer ontevreden

-
-
-

Zeer tevreden

N.v.t.

Je reistijd

Zeer ontevreden

-
-
-

Zeer tevreden

N.v.t.

De combinatie van werk en familie

Zeer ontevreden

-
-
-

Zeer tevreden

N.v.t.

De veiligheid op het werk

Zeer ontevreden

-
-
-

Zeer tevreden

N.v.t.

Je werkomgeving

Zeer ontevreden

-
-
-

Zeer tevreden

N.v.t.

Je werkuren

Zeer ontevreden

-
-
-

Zeer tevreden

N.v.t.

Je relatie met collega's

Zeer ontevreden

-
-
-

Zeer tevreden

N.v.t.

Contacten binnen je netwerk

Zeer ontevreden

-
-
-

Zeer tevreden

N.v.t.

Hoe is je gezondheid in het algemeen? Zou je zeggen dat deze ...

Zeer goed is

Goed is

Redelijk is

Slecht is

Zeer slecht is

En hoe tevreden, of ontevreden, ben je met je leven tegenwoordig?

1 - Ontevreden

2

3

4

5

6

7

8

9

10 - Tevreden

Meer over je beroep

Ben je in je tweede baan...

Werknemer

Zelfstandige, freelancer

Meewerkend familielid

Stagiaire / leerling / in opleiding / trainee

Overig

Hoeveel uur per week werk je in je tweede baan?

Voordat je zzp'er werd, welke situatie was het meeste op jou van toepassing?

Ik volgde nog een opleiding

Ik had mijn opleiding net afgerond

Ik werkte in loondienst (geen bijbaantje naast studie)

Ik had een uitkering

Ik werkte niet buitenshuis vanwege zorgtaken

Ik was ondernemer met personeel

Anders

Over je beroep ...

Ik heb voldoende energie om mijn werk te doen

Volledig mee oneens

-

-

-

Volledig mee eens

Niet van toepassing

Ik ben gelukkig met mijn beroep

Volledig mee oneens

-
-
-

Volledig mee eens

Niet van toepassing

Mijn werk is voldoende afwisselend

Volledig mee oneens

-
-
-

Volledig mee eens

Niet van toepassing

Mijn werk is in het afgelopen jaar interessanter geworden

Volledig mee oneens

-
-
-

Volledig mee eens

Niet van toepassing

Hoe vaak ...**Moet je in je baan onder druk werken?**

Nooit

-
-
-

Dagelijks

Niet van toepassing

Werk je onder ongezonde omstandigheden?

Nooit

-
-
-

Dagelijks

Niet van toepassing

Werk je onder gevaarlijke omstandigheden?

Nooit

-
-
-

Dagelijks

Niet van toepassing

Denk je dat je meer training nodig zou hebben?

Nooit

-
-
-

Dagelijks

Niet van toepassing

Kom je lichamelijk uitgeput thuis?

Nooit

-
-
-

Dagelijks

Niet van toepassing

Kom je geestelijk uitgeput thuis?

Nooit

-
-
-

Dagelijks

Niet van toepassing

Vind je je werk vervelend?

Nooit

-
-
-

Dagelijks

Niet van toepassing

Vind je dat je werk monotoon is?

Nooit

-
-
-

Dagelijks

Niet van toepassing

Maak je je zorgen over je werkzekerheid?

Nooit

-
-
-

Dagelijks

Niet van toepassing

Meer over je opleiding

Heb je na opleiding nog aanvullende opleidingen / cursussen gevolgd?

Ja

Nee

N.v.t

Meer over de periode dat je zonder werk zat...

Had je in die periode een garantie dat je naar je oude baan terug kon keren?

Nee

Ja, voor een deel van de periode

Ja, voor de hele periode

Weet ik niet

Welk inkomen had je in die periode?

Werkloosheidsuitkering

Verlofregeling

Partner / familie

Arbeidsongeschiktheidsuitkering

Anders

Geen

Hoe lang heb je na de onderbreking naar een baan gezocht?

Ik ben teruggegaan naar mijn oude werkgever

Ik heb niet gezocht

Ik begon mijn eigen bedrijf / ging bij familiebedrijf werken

Minder dan 1 maand

1 - 3 maanden

3 - 6 maanden
1/2 - 1 jaar
1 jaar of meer
Weet ik niet

Hoe lang heb je naar je eerste baan gezocht?

Ik heb niet gezocht
Minder dan 1 maand
1 - 3 maanden
3 - 6 maanden
1/2 - 1 jaar
1 jaar of meer
Weet ik niet

Werk je nog steeds in dezelfde bedrijfstak als toen je begon te werken?

Ja
Nee

Werk je nog in hetzelfde beroep als toen je begon te werken?

Ja
Nee

Heb je de afgelopen vier weken naar een andere baan gezocht?

Nee, ik wil geen andere baan
Nee, maar ik sta wel open voor een nieuwe baan
Ja, maar ik heb nog geen baan gevonden
Ja, en ik heb een baan gevonden

Als je een baan zoekt, of zou gaan zoeken, hoe doe je dat dan?

Ik ga naar het arbeidsbureau/CWI
Ik vraag familie of kennissen
Ik zoek op vacature-websites
Ik zoek in vakbladen
Via een advertentie / Ik zoek in de krant
Ik ga naar een werving- en selectiebureau
Bel mogelijke werkgevers
Door openbare selectie
Zend mijn CV met een open sollicitatie naar mogelijke werkgevers
Via stage, school
Via een uitzendbureau
Via internet / Ik zoek op websites van bedrijven

Heeft/is jouw organisatie in de laatste twaalf maanden...

Ontslagen aangekondigd

Ja
Nee
N.v.t

Geprivatiseerd

Ja
Nee
N.v.t

Jou trainingsmogelijkheden aangeboden

Ja
Nee
N.v.t

Gereorganiseerd met gevolgen voor jouw baan

Ja
Nee
N.v.t

Doelwit van een staking geweest

Ja
Nee
N.v.t

Nieuwe strategische initiatieven ondernomen

Ja
Nee
N.v.t

Vervroegde vrijwillige pensionering aangekondigd

Ja
Nee
N.v.t

Samenvoeging met een andere organisatie

Ja
Nee
N.v.t

Het machinepark/computerapparatuur vernieuwd

Ja
Nee
N.v.t

Een goede management strategy gevoerd

Ja
Nee
N.v.t

Bedreigd door een onmiddellijke faillissement

Ja
Nee
N.v.t

Meer over jouw arbeidsgeschiedenis

Verwacht je over een jaar je eigen bedrijf nog te hebben?

Ja
Nee
Weet ik niet

Waarom zou je over 12 maanden niet meer bij je organisatie werken?

Werk bij een andere werkgever
Gestopt om voor kinderen te zorgen
Gestopt vanwege huishouding
Met pensioen / vervroegde uittreding
Werk in eigen bedrijf of bedrijf familie
Vanwege problemen met mijn gezondheid
Gestopt vanwege opleiding / studie
Ontslag
Contract is afgelopen
Bedrijf failliet
Andere reden

Wat is je mening over deze stellingen? Mijn baan is belangrijk voor mij want het geeft mij de mogelijkheid:

Me verantwoordelijk te voelen en zelfstandig mijn eigen leven te leven en, indien van toepassing, mijn gezin te onderhouden

Volledig oneens
-
-
-
Volledig eens
Niet van toepassing

Interessant werk te doen

Volledig oneens

-
-
-

Volledig eens

Niet van toepassing

Onderdeel van een gemeenschap te zijn

Volledig oneens

-
-
-

Volledig eens

Niet van toepassing

Een inkomen te verdienen

Volledig oneens

-
-
-

Volledig eens

Niet van toepassing

Een nuttig lid van de samenleving te zijn

Volledig oneens

-
-
-

Volledig eens

Niet van toepassing

Belangrijk te zijn voor mijn bedrijf

Volledig oneens

-
-
-

Volledig eens

Niet van toepassing

Meer over jouw werktijden

Heb je altijd voltijds gewerkt?

Ja

Nee

In welk jaar ging je voltijds werken?

Heb je altijd in deeltijd gewerkt?

Ja

Nee

In welk jaar ging je in deeltijd werken?

Zou je meer of minder uren willen werken dan je nu doet?

Nee, ik ben tevreden met mijn uren

Minder uren

Meer uren

Waarom werk je in deeltijd?

In opleiding

Huishouding

Zorg voor kinderen of andere personen

Tijd voor mijzelf

Tweede baan

Gezondheid

Prepensioen / pensioen

Kan geen voltijdse baan vinden

Baan te zwaar om voltijds te werken

Wanneer werk je?

Ik blijf minstens een dag per week thuiswerken en gebruik dan een PC (telewerk)

Ja

Nee

Niet van toepassing

Mijn werktijden liggen meer dan een maand van te voren vast

Ja

Nee

Niet van toepassing

Hoe vaak gebeurt het je dat je ...

Je werktijden conflicteren met je gezinsverplichtingen

Nooit

-

-

-

Dagelijks

Niet van toepassing

Er geen werk voor je is bij je bedrijf

Nooit

-

-

-

Dagelijks

Niet van toepassing

Graag af en toe thuis wilt werken (telewerken)

Nooit

-

-

-

Dagelijks

Niet van toepassing

Geen lunchpauze kunt nemen

Nooit

-

-

-

Dagelijks

Niet van toepassing

Onverwacht moet overwerken

Nooit

-

-

-

Dagelijks

Niet van toepassing

Op hoog tempo moet werken

Nooit

-
-
-

Dagelijks

Niet van toepassing

Tegen strikte deadlines moet opwerken

Nooit

-
-
-

Dagelijks

Niet van toepassing

Heb je de afgelopen 7 dagen je gebruikelijke aantal uren gewerkt?

Ja

Nee, meer uren gewerkt

Nee, minder uren gewerkt

Nee, niet gewerkt

Waarom heb je minder uren / niet gewerkt?

Vakantie, vrije dagen

Ziekte

Familieredenen

Opleiding, cursus

Er was weinig / geen werk

Staking

Weersomstandigheden

Op zoek naar een baan

Ouderschapsverlof, zwangerschapsverlof

Seizoenswerk

Seniorenverlof

Flexibele arbeidsuren, compensatie-uren

Andere reden

Meer over je huishouden**Wat doet je partner?**

Werknemer met vast contract

Werknemer met tijdelijk contract

Zelfstandige, freelancer

Meewerkend familielid (bij zelfstandige)

Huisvrouw, huisman
Werkloos, werkzoekend
Arbeidsongeschikt, ziek
In opleiding
Met pensioen
Anders

Hoeveel uur per week werkt je partner gemiddeld?

Wat is je netto huishoudinkomen ongeveer per maand?

Tot 500
500 - 750
750 - 1000
1000 - 1250
1250 - 1500
1500 - 1750
1750 - 2000
2000 - 2250
2250 - 2500
2500 - 2750
2750 - 3000
3000 - 3250
3250 - 3500
3500 - 3750
3750 - 4000
4000 - 4250
4250 - 4500
4500 - 4750
4750 - 5000
5000 - 5250
5250 - 5500
Meer dan 5500

Hoe heb je de taken thuis verdeeld?

Ik ben het meest verantwoordelijk voor het huishoudinkomen

Ja
Nee
Niet van toepassing

Ik ben het meest verantwoordelijk voor de huishouding

Ja
Nee
Niet van toepassing

Ik/wij hebben een betaalde huishoudelijke hulp

Ja

Nee

Niet van toepassing

Ik heb meestal genoeg tijd voor mijn huishouding

Ja

Nee

Niet van toepassing

Ik heb thuis vaak ruzie over de verdeling van huishoudelijke taken

Ja

Nee

Niet van toepassing

Ik probeer mijn tijdsbesteding aan de huishouding te verminderen

Ja

Nee

Niet van toepassing

Ik vind de combinatie van een baan en de taken thuis zwaar

Ja

Nee

Niet van toepassing

Thuis hebben we / heb ik een groentetuin

Ja

Nee

Niet van toepassing

Hoeveel uur per week besteed je gemiddeld aan je huishouding?

Hoeveel uur per week heb je betaalde huishoudelijke hulp?

Als jij werkt, wie zorgt voor je kind(eren)?

Mijn partner

Oma, opa

Oudere zus of broer

Andere familie, buren, kennissen

Betaalde oppas aan huis (nanny, au-pair)

Kinderdagverblijf

School

Peuterspeelzaal

Gastgezin, gastouder

Uitwisseling met andere ouders

Buiten- of naschoolse opvang

Geen

Anders

Niet van toepassing

Hoeveel dagdelen per week maak je gebruik van deze kinderopvangmogelijkheden?

Hoeveel dagdelen per week geef je de zorg voor jouw kind(eren) uit handen?

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10 of meer

Vergoedt de werkgever van je partner ook een deel van de kosten van kinderopvang?

Ja

Nee

Hoeveel van de opvangkosten worden vergoed door jouw werkgever en/of die van je partner?

Niets

Een derde

Een zesde

Verwacht jij of je partner een baby?

Ja

Nee

Nee, maar hopelijk wel binnen drie jaar

Weet ik niet / niet van toepassing

Wil je in de toekomst kinderen?

Ja

Nee

Weet ik niet

Ten slotte, hoe tevreden ben je met ...

Je huishoudinkomen

Zeer ontevreden

-

-

-

Zeer tevreden

Niet van toepassing

Je gezondheid

Zeer ontevreden

-

-

-

Zeer tevreden

Niet van toepassing

Je huisvesting

Zeer ontevreden

-

-

-

Zeer tevreden

Niet van toepassing

De hoeveelheid vrije tijd

Zeer ontevreden

-

-

-

Zeer tevreden

Niet van toepassing

De verdeling van de taken in het huishouden

Zeer ontevreden

-

-

-

Zeer tevreden

Niet van toepassing

Welzijnsvoorzieningen

Zeer ontevreden

-

-

-

Zeer tevreden

Niet van toepassing

4 Notitie tarieven zzp'ers

Inleiding

In het voorjaar van 2010 heeft Regioplan onder 31 zzp'ers een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de wijze waarop ze hun tarief samenstellen. Dit betroffen zzp'ers uit verschillende beroepsgroepen, waaronder adviseurs, interim managers, stucadoors, verzorgenden, kunstenaars, electromonteurs, journalisten, fotografen en docenten/trainers. De uitkomsten van dit onderzoek hebben als basis gediend voor het ontwikkelen van enquêtevragen over de tariefopbouw, specifiek voor zzp'ers. Deze vragen zijn in juni 2010 aan de vragen van de Loonwijzer toegevoegd. Op 19 oktober jongstleden ontvingen wij een afslag van de data uit de Loonwijzer op basis waarvan wij de analyses hebben uitgevoerd, waarover hier gerapporteerd wordt.

De eerste vraag voor zzp'ers is door 754 respondenten beantwoord. De vragen over welke kosten al dan niet in tarieven zijn verwerkt, zijn door een variërend aantal respondenten ingevuld (tussen 347 en 540). In de tabellen in de bijlage is weergegeven door hoeveel respondenten een specifieke vraag is beantwoord. Door de lengte van de vragenlijst heeft een deel van de respondenten het invullen van enquête tussentijds afgebroken.

Het zzp-bestand van de Loonwijzer bevatte waardevolle informatie om de navolgende analyses te verrichten. Graag hadden we enkele additionele analyses naar beroepsgroepen gedaan, maar helaas was de celvulling daarvoor niet voldoende. Wel hebben we een analyse kunnen doen naar het niveau van kennis en ervaring (het zogenoemde skill level) dat bij een bepaald beroep behoort. In het naschrift lichten we een en ander toe.

Leeswijzer

In de navolgende analyses presenteren we de resultaten uit de Loonwijzer. Daar waar er sprake is van een significant verschil tussen de 'skill levels' van zzp'ers is dit eveneens opgenomen in de tekst. Er zijn drie niveaus onderscheiden: semi-skilled (beperkt ervaren), skilled (ervaren) en highly skilled (zeer ervaren).¹ In de tekst zal hiernaar verwezen worden. Deze gegevens worden aangevuld met informatie uit het verkennende onderzoek; deze worden in boxen in de tekst weergegeven.

Tariefstelling zzp'ers

Zzp'ers met veel kennis en ervaring brengen niet noodzakelijkerwijs een hoger tarief in rekening dan zzp'ers met minder ervaring: de markt dicteert veelal de hoogte van het tarief. Zzp'ers stellen hun tarief op verschillende grondslagen samen. Het merendeel van de zzp'ers werkt met een uur- of dagtarief. Ook werken zzp'ers met een vaste prijs per opdracht. Bij de tariefstelling houden ze rekening met verschillende wettelijke afdrachten, verzekeringen, reserveringen en overige kosten.

Tarieven

Zzp'ers die ervaren zijn in hun vak/beroep, brengen gemiddeld genomen een hoger uurtarief in rekening bij de klant dan zzp'ers die beperkt ervaren zijn en zzp'ers die zeer ervaren zijn². Uit tabel 1 blijkt dat de geïnterviewde

¹ Er is ook een categorie unskilled in de internationale beroepsindeling. Echter, in ons databestand waren te weinig cases aanwezig om analyses voor deze categorie te verrichten. We hebben deze categorie zzp'ers derhalve niet meegenomen in de analyse; zie ook het naschrift.

² De uurtarieven zijn berekend op basis van de gerealiseerde omzet en het gewerkte aantal uren.

zzp'ers gemiddeld € 63,11 per uur vragen: zzp'ers die beperkt ervaren zijn brengen € 58,86 in rekening, zzp'ers die ervaren zijn € 74,81 en zzp'ers die zeer ervaren zijn € 56,75.³

Tabel 1 Spreiding van uurtarieven naar niveau van kennis en ervaring (ISCO08lv)*

	Minimum	Gemiddelde	Maximum	N
Beperkt ervaren (semi-skilled)	€ 10,50	€ 58,86	€ 346,42	171
Ervaren (skilled)	€ 10,01	€ 74,81	€ 350,27	128
Zeervaren (highly skilled)	€ 10,50	€ 56,75	€ 327,17	121
Totaal	€ 10,01	€ 63,11	€ 350,27	420

* De categorie onervaren (unskilled) is wegens een te beperkt aantal waarnemingen niet meegenomen in de analyses

Als we de tien beroepen bekijken die de meeste waarnemingen hebben in het databestand, dan zien we dat 'hospitality, retail and other services managers' het gemiddeld hoogste uurtarief in rekening brengen (€ 103,98). 'Drivers and mobile plant operators' (€ 45,65) en 'legal, social and cultural professionals' (€ 47,58) brengen gemiddeld de laagste uurtarieven in rekening. Zie tabel 2.

Tabel 2 Spreiding van uurtarieven naar top 10 beroepen (ISCO0801)*

	Minimum	Mean	Maximum	N
Building and related trades workers, excluding electricians	€ 10,50	€ 58,57	€ 311,14	71
Business and administration associate professionals	€ 10,01	€ 59,91	€ 307,93	43
Business and administration professionals	€ 11,46	€ 68,74	€ 327,17	31
Information and communications technology professionals	€ 14,43	€ 62,50	€ 256,61	29
Hospitality, retail and other services managers	€ 11,23	€ 103,98	€ 327,58	20
Science and engineering professionals	€ 11,55	€ 30,28	€ 81,79	20
Legal, social and cultural professionals	€ 10,50	€ 47,58	€ 149,69	20
Production and specialized services managers	€ 17,50	€ 98,69	€ 288,68	18
Drivers and mobile plant operators	€ 11,70	€ 45,65	€ 317,26	15
Metal, machinery and related trades workers	€ 17,50	€ 77,43	€ 240,57	13

* Dit zijn de 10 beroepen met de meeste waarnemingen.

Uit de Prijzen & Tarievens van 2010 (zie tabel 3) blijkt dat verzorgenden en vrachtwagenchauffeurs met een gemiddeld uurtarief van € 25,00 het laagste tarief in rekening brengen en interim managers met € 110,00 gemiddeld het hoogste tarief.

³ De uitkomsten voor de categorie 'zeer ervaren' zijn anders dan men wellicht zou verwachten. Er zijn nog geen analyses naar de achtergronden hiervan uitgevoerd.

Tabel 3 Uurtarieven geselecteerde beroepsgroepen*

	Uurtarief		
	Start	Midden	Hoog
Aannemer	€ 35,00	€ 57,00	€ 67,00
Adviseur	€ 45,00	€ 85,00	€ 125,00
Communicatieadviseur	€ 50,00	€ 72,00	€ 100,00
Docent	€ 35,00	€ 50,00	€ 85,00
Elektromonteur	€ 27,50	€ 40,00	€ 55,00
Fotograaf	€ 55,00	€ 79,00	€ 139,00
Hovenier	€ 30,00	€ 35,00	€ 37,00
Installateur	€ 35,00	€ 40,00	€ 45,00
Interimmanager	€ 65,00	€ 110,00	€ 150,00
IT-consultant	€ 65,00	€ 75,00	€ 100,00
Journalist	€ 48,00	€ 64,00	€ 83,00
Kunstenaar	€ 37,50	€ 50,00	€ 75,00
Projectmanager	€ 50,00	€ 75,00	€ 120,00
Stukadoor	€ 30,00	€ 32,50	€ 35,00
Tekstschrijver	€ 50,00	€ 65,00	€ 85,00
Trainer/coach	€ 45,00	€ 80,00	€ 150,00
Verpleegkundige	€ 25,00	€ 29,00	€ 50,00
Verzorgenden	€ 20,00	€ 25,00	€ 35,00
Vrachtwagenchauffeur	€ 15,00	€ 25,00	€ 35,00

Bron: Bosman, PC, Prijzen & Tarievangids, Bergen: Publimix, 2010

* Dit betreft een overzicht van de uurtarieven van de beroepsgroepen die we voor het verkennende onderzoek hebben geselecteerd.

Basis van het tarief

Van de geïnterviewde zzp'ers geeft zestig procent aan te werken met een uur- of dagtarief; 32 procent van de zzp'ers offreert per geleverde product of dienst.

De resterende acht procent van de zzp'ers heeft deze vraag anders opgevat en heeft in het antwoord aangegeven op welk uitgangspunt het tarief gebaseerd is, bijvoorbeeld: de prijs van de concurrentie of het gewenste inkomen aan het einde van de maand. Daarnaast is er nog een kleine groep die het tarief bepaalt op basis van een combinatie van het aantal gewerkte uren en de geleverde producten/diensten of die werkt op commissie of provisie.

Tariefstelling zzp'ers

Slechts een paar van de geïnterviewde zzp'ers gaf aan een uitgebreide kostenberekening gemaakt te hebben die ze als basis gebruiken voor hun tariefstelling. De meeste geïnterviewde zzp'ers gaven aan hun tarief te baseren op wat de markt wil betalen en wat hun concurrenten vragen. Een klein aantal zzp'ers gaf aan het tarief te baseren op wat ze aan het einde van de maand willen overhouden.

Verwerking van kosten in tarieven

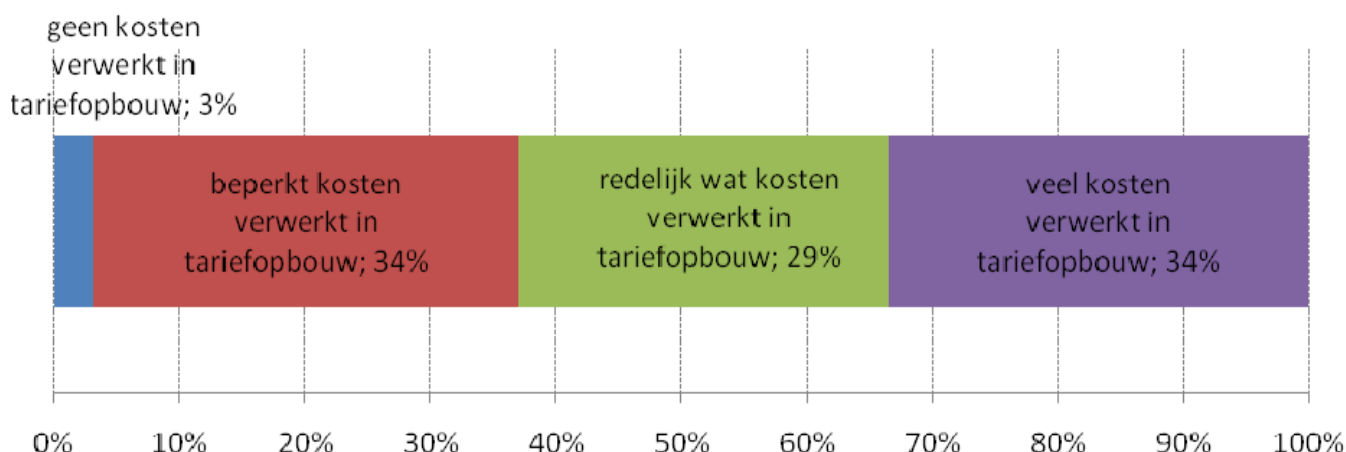
Het merendeel van de zzp'ers (97%) houdt in meer of mindere mate rekening met de bedrijfskosten bij het bepalen van hun tarief. Onder bedrijfskosten verstaan we verschillende kostenposten, zoals wettelijke afdrachten, verzekeringen en reserveringen en overige kosten. Voor dit onderzoek hebben we 32 kostenposten onderscheiden, te weten:

<i>Wettelijke afdrachten</i>	<i>Verzekeringen/reserveringen</i>	<i>Overige kosten</i>	
Btw	Beroepsaansprakelijkheidsverzekering	ICT-kosten	Kapitaalkosten
Kosten KvK	Verzekering juridische bijstand	Boekhouding	Lidmaatschappen
Gemeentelijke belastingen	Arbeidsongeschiktheidsverzekering	Juridische bijstand/incasso/advies	Opleidingen
Overige lokale belastingen	Pensioenvoorziening	Huisvesting	Verplichte kosten beroep
Premie zorgverzekeringswet	Reservering financiële buffer voor leegloop	Opslag	Verplichte kosten branche
Inkomstenbelasting	Vakantiedagen/vakantiegeld	Energie	Acquisitie en bemiddeling
Premie volksverzekering	Andere verzekeringen/reserveringen	Vervoer	Zakelijk netwerk
Andere wettelijke afdrachten		Materiaal	Reserveringen (incasso, debiteuren, kosten voorschieten)
			Andere overige kosten

Er is een indeling in categorieën zzp'ers gemaakt aan de hand van het aantal posten bedrijfskosten dat ze in hun tarief hebben verwerkt. Een zzp'er die tot acht posten in het tarief verwerkt, is aangemerkt met 'beperkt kosten verwerkt in tariefopbouw' en een zzp'er die 9 t/m 16 posten in zijn tarief heeft verwerkt met 'redelijk wat kosten verwerkt in tariefopbouw'. Een zzp'er die 17 tot en met 32 bedrijfskosten heeft verwerkt in zijn tarief is aangeduid met 'veel kosten verwerkt in tariefopbouw'.

Drie op de honderd zzp'ers heeft in het geheel geen kostenposten verwerkt in het tarief dat men hanteert. Van de rest heeft 34 procent van de zzp'ers slechts beperkt de bedrijfskosten verwerkt in de tariefopbouw, 29 procent heeft redelijk wat kosten verwerkt en 34 procent heeft veel kosten verwerkt in de tariefopbouw (zie figuur 1).

Figuur 1 Verwerking bedrijfskosten in tarief (n=540)

De mate waarin een zzp'er bedrijfskosten verwerkt in het tarief, is geen oordeel of men de tariefopbouw wel of niet 'goed' heeft gedaan. Bedenk dat er ook zzp'ers zijn die bepaalde kosten wellicht helemaal niet maken en derhalve deze ook niet hoeven te verwerken in hun tarief.

Alle zzp'ers die kosten verwerken, houden in hun tarief in elk geval rekening met een of meer van de volgende vijf wettelijke afdrachten: btw, kosten KvK, premie zorgverzekeringswet, inkomstenbelasting en premie volksverzekering. Iets minder dan de helft van de zzp'ers (48%) heeft al deze vijf afdrachten in het tarief verwerkt.

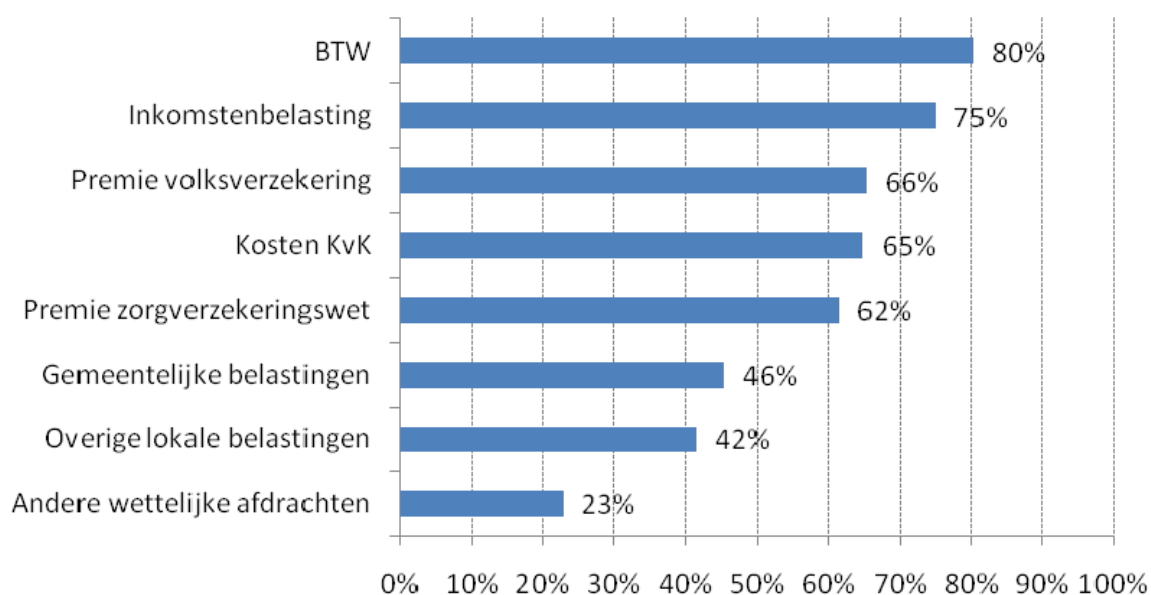
Van de zzp'ers die beperkt de bedrijfskosten in het tarief verwerken, heeft niemand deze vijf wettelijke afdrachten in het tarief verwerkt. Van de zzp'ers die redelijk wat kosten in het tarief verwerkt hebben, heeft 39 procent al deze vijf wettelijke afdrachten meegenomen. Voor de zzp'ers die veel bedrijfskosten in het tarief hebben verwerkt, is dit 69 procent.

Hieronder zullen we de drie hoofdgroepen waarbinnen de 32 posten bedrijfskosten vallen, te weten wettelijke afdrachten, verzekeringen en reserveringen en overige kosten, nader bespreken.

Wettelijke afdrachten

Zzp'ers hebben verschillende wettelijke afdrachten. Bij het bepalen van de tariefopbouw wordt niet met alle wettelijke afdrachten evenveel rekening gehouden (zie figuur 2). Het merendeel van de zzp'ers (80%) houdt bij de tariefopbouw rekening met de btw die hij of zij dient af te dragen. Ook wordt rekening gehouden met de af te dragen inkomstenbelasting (75%) en de premies voor de volksverzekering (66%) en de zorgverzekeringswet (62%). De kosten voor de inschrijving bij de KvK worden door 65 procent van de zzp'ers in het tarief verwerkt. Minder dan de helft van de zzp'ers houdt bij het bepalen van het tarief rekening met gemeentelijke belastingen (46%) en overige lokale belastingen (42%).

Figuur 2 Verwerking van wettelijke afdrachten in tarief

De zzp'ers die beperkt ervaren zijn, hebben gemiddeld genomen vaker dan de (zeer) ervaren zzp'ers de kosten voor de premie zorgverzekeringswet, de premie volksverzekering en de inkomstenbelasting in hun tarief verwerkt.

Groot verschil kosten KvK

Uit het verkennende onderzoek bleek dat volgens de respondenten kosten voor een inschrijving bij de KvK sterk verschillen. Uit navraag blijkt dat dit inderdaad het geval is. De KvK hanteert verschillende tarieven afhankelijk van de rechtsvorm van een organisatie (en het aantal medewerkers dat een rechtspersoon telt). Ook zijn er regionale verschillen doordat de regionale KvK's verschillende activiteiten ondernemen om de regionale economie te stimuleren; zij stellen, afhankelijk van de intensiteit van hun activiteiten en directe dienstverlening, hun jaarlijkse bijdrage vast.

Bron: Verkennend onderzoek Loonwijzer aangevuld met informatie van www.kvk.nl

Verzekeringen en reserveringen

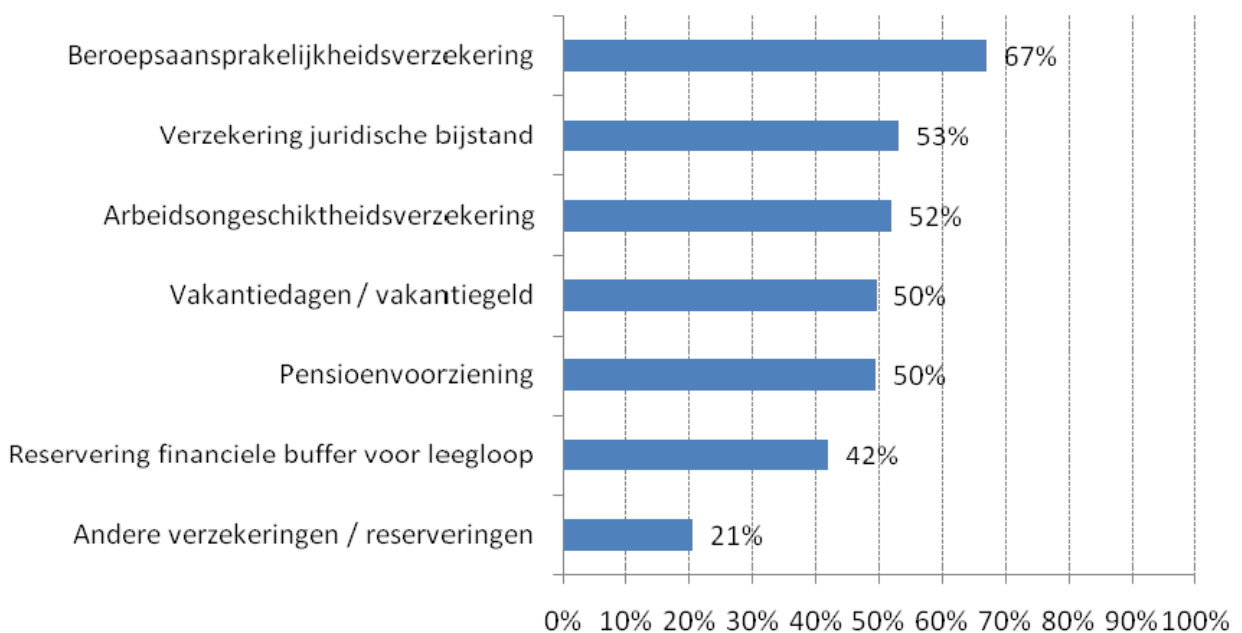
Wettelijke afdrachten zijn verplicht, maar over het algemeen zijn zzp'ers niet verplicht om verzekeringen af te sluiten en middelen te reserveren. Verstandig is het echter wel om je tegen bepaalde financiële risico's in te dekken met een verzekering of reservering. Het niet opnemen van de kosten van verzekeringen kan als achtergrond hebben dat men die verzekeringen niet heeft afgesloten of dat men de kosten ervan niet verdisconteert in het tarief.

Spaarpot

Uit het verkennende onderzoek blijkt dat ook een deel van de geïnterviewde zzp'ers reserveringen treft. Sommigen sparen elke maand, anderen alleen als ze iets over hebben, bijvoorbeeld als ze een maand veel inkomsten hadden. Deze spaarpot wordt over het algemeen voor verschillende doelen gebruikt, zoals bijvoorbeeld voor een oudedagsvoorziening, voor leegloop, bij ziekte en voor vakanties.

Bij het bepalen van de tariefstelling wordt in verschillende mate rekening gehouden met de kosten van de verzekeringen en/of reserveringen (zie figuur 3). Het vaakst is de beroepsaansprakelijkheidsverzekering in het tarief verwerkt. Twee derde van de zzp'ers houdt bij het bepalen van de tariefstelling rekening met de kosten die ze maken voor deze verzekering. De helft van de respondenten houdt bovendien rekening met de kosten die de verzekering voor juridische bijstand, de arbeidsongeschiktheidsverzekering en/of de pensioenvoorziening geven. Daarnaast houdt de helft van de zzp'ers bij het berekenen van het tarief rekening met een reservering voor vakantiegeld- en/of vakantiedagen. Minder dan de helft van de zzp'ers (42%) houdt bij de tariefstelling rekening met het aanleggen van een financiële buffer voor leegloop.

Figuur 3 Verwerking kosten van verzekeringen en reserveringen in tarief

De zzp'ers die beperkt ervaren zijn, hebben gemiddeld genomen vaker dan de (zeer) ervaren zzp'ers de kosten voor de beroepsaansprakelijkheids-verzekering en de verzekering voor juridische bijstand in hun tarief verwerkt.

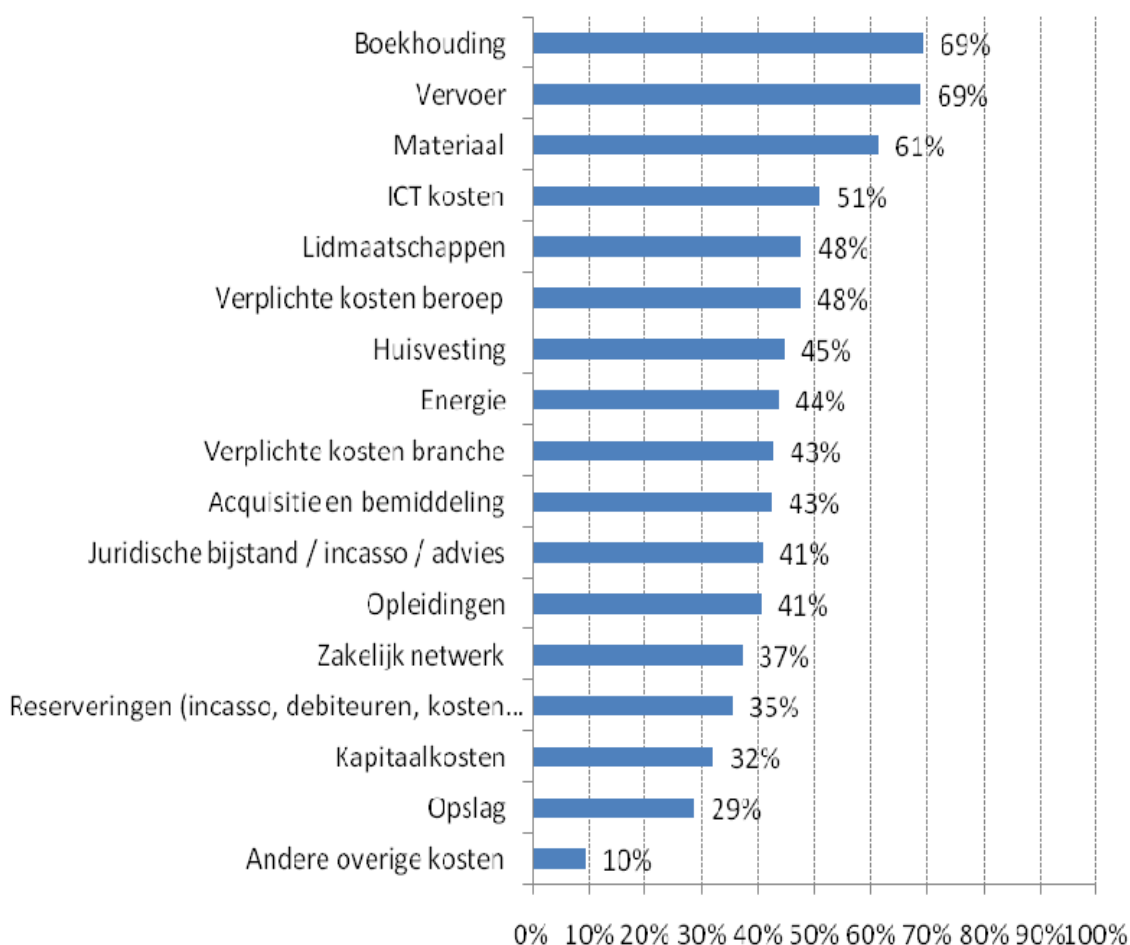
Pakketkorting verzekeren

Een verzekering voor een beroeps- en bedrijfsaansprakelijkheid wordt vaak gecombineerd aangeboden met een verzekering voor juridische bijstand, zo blijkt uit het verkennende onderzoek. Als een branche- of beroepsorganisaties een pakket verzekeringen aanbiedt, dan zitten daarin ook vaak de kosten voor hun lidmaatschap verwerkt (zie overige kosten voor lidmaatschapskosten). Over een dergelijk pakket krijgt men vaak een aantrekkelijke korting.

Overige kosten

Naast wettelijke afdrachten, verzekeringen en reserveringen maken zzp'ers verschillende andere kosten om hun werk te kunnen (blijven) doen (zie figuur 4). Ook deze kostenposten worden in wisselende mate verwerkt in de tarieven. Het merendeel van de zzp'ers houdt bij de tariefstelling rekening met de kosten die de boekhouding met zich meebrengt (69%), de kosten van vervoer (69%), materiaalkosten (61%) en ICT-kosten (51%). Andere kosten worden minder vaak in de tariefstelling meegenomen, dit betreft eventuele kosten voor huisvesting (45%), opslag (29%), energie (44%), kapitaalkosten (32%), lidmaatschappen (48%), opleidingen (41%), verplichte kosten voor beroep (48%) en branche (43%), acquisitiekosten (43%), zakelijk netwerk (37%) en overige reserveringen (35%).

Figuur 4 Verwerking overige kosten in tarief

De (zeer) ervaren zzp'ers hebben vaker dan de beperkt ervaren zzp'ers de kosten voor ICT, acquisitie en bemiddeling en voor het zakelijk netwerk in hun tarief verwerkt. Zeer ervaren zzp'ers hebben minder vaak kosten voor opslag in hun tarief verwerkt. Verder zien we dat ervaren zzp'ers vaker de kosten voor training in hun tarief hebben verwerkt in vergelijking met beperkt ervaren en zeer ervaren zzp'ers.

Woonkosten

Zzp'ers die vanuit een kantoor in hun eigen huis werken, betalen weliswaar geen kosten voor het gebruik hiervan aan derden, maar maken feitelijk wel zakelijke kosten. Een deel van hun woonkosten kunnen ze als zakelijke kosten aftrekken, denk hierbij aan gemeentebelastingen, huur, hypotheek, gas, licht, water et cetera. Uit het verkennende onderzoek wordt niet duidelijk of zzp'ers die vanuit huis werken een deel van hun woonkosten in hun tarief verdisconteren. Het merendeel van de geïnterviewde zzp'ers gaf namelijk aan niet te weten of er een belastingaftrek voor een zakelijk deel van hun woonkosten is gemaakt (door hun accountant).

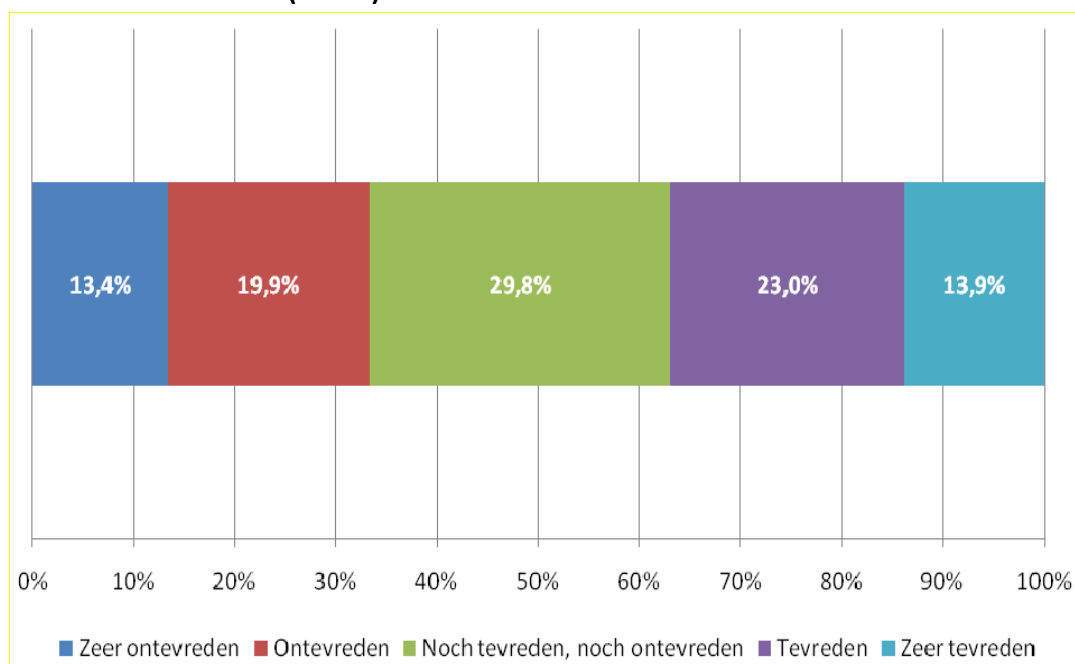
Vervoerskosten

De kosten die een zzp'er voor vervoer maakt, worden gemiddeld genomen op drie manieren (helemaal of deels) terugverdiend: direct declareren bij de opdrachtgever, zakelijke kilometers aftrekken via de belastingaangifte of met een leaseauto een vaste afschrijving per maand/jaar maken.

Tevredenheid inkomsten

Zo'n 37 procent van de geïnterviewde zzp'ers is (zeer) tevreden met het inkomen dat zij verdienen; 30 procent van de zzp'ers is niet tevreden, maar ook niet ontevreden. Van de zzp'ers is 33 procent (zeer) ontevreden met het inkomen dat ze verdienen (zie figuur 5).

Figuur 5 Tevredenheid inkomsten (n=366)

BIJLAGE 1

Tabellen tarieven

Tabel B1.1 Basis tariefstelling (n=754)

	%
Op basis van gewerkte uren (uur- of dagtarief)	60%
Op basis van geleverd product of dienst	32%
Andere manier van tariefstelling	8%

Tabel B1.2 Verwerking bedrijfskosten in tarief (n=540)

	%
Geen kosten verwerkt in tariefopbouw	3%
Beperkt kosten verwerkt in tariefopbouw	34%
Redelijk wat kosten verwerkt in tariefopbouw	29%
Veel kosten verwerkt in tariefopbouw	34%

* Deze categorieën zijn bepaald aan de hand van het aantal posten bedrijfskosten dat een zzp'er verwerkt in zijn tarief. Een zzp'er die 1 t/m 8 posten in zijn tarief verwerkt, is aangemerkt als 'beperkt kosten verwerkt in tariefopbouw' en een zzp'er die 9 t/m 16 posten in zijn tarief heeft verwerkt als 'redelijk wat kosten verwerkt in tariefopbouw'. Een zzp'er die 17 tot en met 32 bedrijfskosten heeft verwerkt in zijn tarief, is aangemerkt als 'veel kosten verwerkt in tariefopbouw'.

Tabel B1.3 Verwerking van wettelijke afdrachten in tarief

	% dat deze post verwerkt	
	in tarief	n
Btw	80%	540
Inkomstenbelasting	75%	519
Premie volksverzekering	66%	505
Kosten KvK	65%	522
Premie zorgverzekeringswet	62%	507
Gemeentelijke belastingen	46%	455
Overige lokale belastingen	42%	445
Andere wettelijke afdrachten	23%	353

Tabel B1.4 Verwerking kosten van verzekeringen en reserveringen in tarief

	% dat deze post verwerkt	
	in tarief	n
Beroepsaansprakelijkheidsverzekering	67%	491
Verzekering juridische bijstand	53%	482
Arbeidsongeschiktheidsverzekering	52%	483
Vakantiedagen/vakantiegeld	50%	478
Pensioenvoorziening	50%	481
Reservering financiële buffer voor leegloop	42%	470
Andere verzekeringen/reserveringen	21%	400

Tabel B1.5 Verwerking overige kosten in tarief

	% dat deze post verwerkt	
Overige kosten	in tarief	n
Boekhouding	69%	486
Vervoer	69%	472
Materiaal	61%	453
ICT-kosten	51%	453
Lidmaatschappen	48%	440
Verplichte kosten beroep	48%	418
Huisvesting	45%	437
Energie	44%	430
Verplichte kosten branche	43%	411
Acquisitie en bemiddeling	43%	433
Juridische bijstand/incasso/advies	41%	445
Opleidingen	41%	438
Zakelijk netwerk	37%	435
Reserveringen (incasso, debiteuren, kosten voorschieten)	35%	426
Kapitaalkosten	32%	410
Opslag	29%	410
Andere overige kosten	10%	347

BIJLAGE 2

Overige tabellen

In deze bijlage presenteren we enkele tabellen met zzp-vragen uit de Loonwijzer die geen betrekking hebben op tarief(stelling) en waar derhalve niet over is gerapporteerd in het voorgaande.

Kennis en vaardigheden ontwikkelen

Tabel B2.1 Heb je het afgelopen jaar geprobeerd je kennis of vaardigheden te ontwikkelen? Zo ja, op welke manier? Meerdere antwoorden mogelijk (n=754)

	%	N
Vakbeurs	47,1%	355
Cursus	62,5%	471
Workshop	28,8%	217
Training	47,1%	355
Congres	14,9%	112
Seminar	16,8%	127
Opleiding	35,7%	269
Leveranciersbijeenkomsten	18,3%	138
Fabriekbezoeken	13,9%	105
Anders namelijk:	14,6%	110

Tabel B2.2 Hoeveel dagen heb je het afgelopen jaar een cursus of training gevolgd om je marktpositie te verbeteren?

	%	N
Geen	27,3%	187
1 - 2 dagen	16,1%	110
3 - 6 dagen	21,1%	144
1 - 2 weken	12,1%	83
3 - 4 weken	8,8%	60
1 - 2 maanden	5,6%	38
2 maanden of meer	9,1%	62
Totaal	100,0%	684

Economische crisis

Tabel B2.3 Stellingen: Door de economische crisis...

	Ja	Nee	N
Heb ik minder opdrachten	42,7%	57,3%	384
Heb ik minder grote opdrachten	46,1%	53,9%	382
Heb ik minder langlopende opdrachten	40,4%	59,6%	381
Moet ik lagere tarieven hanteren	41,3%	58,7%	392
Neem ik opdrachten aan die ik anders misschien zou weigeren	40,8%	59,2%	390
Denken opdrachtgevers langer na voor ze beslissen over de opdracht	64,3%	35,7%	381
Betalen opdrachtgevers later	51,2%	48,8%	389
Heb ik meer opdrachten	18,0%	82,0%	378
Probeer ik andere producten/diensten aan te bieden	44,3%	55,7%	397
Kan ik amper nog het hoofd boven water houden	27,8%	72,2%	371

Financiële reserves

**Tabel B2.4 Heb je de financiële middelen om een (langdurige) periode zonder opdrachten op te vangen?
(n=402)**

Nee, geen financiële middelen	28,9%
Ja, ik kan maximaal een maand zonder opdrachten	12,4%
Ja, ik kan een tot twee maanden zonder opdrachten	16,4%
Ja, ik kan twee tot zes maanden zonder opdrachten	20,4%
Ja, ik kan een halfjaar tot een jaar zonder opdrachten	8,7%
Ja, ik kan langer dan een jaar zonder opdrachten	13,2%

5 Vergelijking van tarieven bij zelfstandig ondernemers en werknemers per beroep

Vergelijking van tarieven bij zelfstandig ondernemers en werknemers per beroep

In de tabel hieronder ziet u voor zelfstandigen en werknemers het minimum en maximum tarief per uur per beroep in euro.

BEROEP	ZELFSTANDIGEN		WERKNEMERS	
	Minimum	Maximum	Minimum	Maximum
Automonteur	25	35	10	15
Civiel ingenieur (wo)	30	160	16	28
Installatie- of servicemonteur cv installaties	25	45	12	16
Tekenaar bouwfysische voorzieningen	25	45	11	16
Bouwkundig architect	45	90	14	23
Civiel ingenieur (wo)	30	160	16	28
Huisschilder	25	50	11	16
Loodgieter	25	50	10	16
Makelaar in onroerend goed	50	100	12	20
Metselaar	18	35	13	17
Meubelmaker (ambachtelijk)	25	80	10	16
Monteur systeemplafonds, scheidingswanden	25	50	10	14
Stukadoor	25	55	11	17
Tegelzetter, tegellegger	25	55	10	16
Timmerman	20	30	12	16
Uitvoerder bouw	25	50	15	22
Etalage decorateur	20	40	10	17
Kapper	15	25	8	13
Pedicure	15	25	10	11
Schoonheidsspecialiste	15	25	7	11
Accountant, administratieconsulent (AAC)	40	120	17	29
Effectenmakelaar	50	150	19	43
Financieel adviseur	60	180	14	25
Fysiotherapeut	40	75	11	20
Huisarts *		65	18	41
Tandarts *		65	19	314
Verpleegkundige (mbo)	25	45	12	18
Bedrijfsorganisatie deskundige	80	150	16	28
Organisatie adviseur	80	150	17	26
Personeelsadviseur	65	120	14	21
Psycholoog	70	120	15	24
Civiel ingenieur (wo)	30	160	16	28
Applicatieprogrammeur	30	150	13	19
Informatie consultant	65	95	16	25
IT operations technicus	45	95	14	22
Projectleider IT	50	110	19	27
Systeemanalist	45	95	17	26

BEROEP	ZELFSTANDIGEN		WERKNEMERS	
	Minimum	Maximum	Minimum	Maximum
Jurist, juridisch adviseur	70	180	14	23
Koerier	25	35	9	12
Kweker bloemen, planten, bloembollen	15	35	14	19
Monteur landbouwmachines	25	45	13	18
Tuinman	15	25	10	15
Veefokker	15	45	13	23
Public relations medewerker	40	80	13	20
Grafisch vormgever (mbo)	45	95	10	16
Journalist	30	90	11	22
Merkenmanager, product manager	50	150	17	28
Toneelontwerper, tribuneontwerper	45	120	9	14
Taxichauffeur	20	30	8	12
Vrachtwagenchauffeur	25	35	11	15
Medewerker thuiszorg	20	35	10	17
Beveiliger	20	40	11	16
Schoonmaker kantoren, scholen, andere gebouwen	12	20	9	14

* Voor de zelfstandige huisarts en tandarts is er alleen een gemiddeld tarief beschikbaar

Bovenstaande cijfers voor zelfstandigen zowel als de werknemersgegevens zijn afkomstig uit de Loonwijzer Salaris Enquête en de Eigenbaaswijzer Zelfstandigen Enquête. Eerstgenoemde enquête levert data uit de periode 2006 tot en met december 2010. De Eigenbaaswijzer enquête heeft uitsluitend in de 2^e helft van 2010 data verstrekt. Voor de werknemers zijn extreme waarden geëxcludeerd op basis van de 25% en 75% percentielen. Alle observaties waar de waarden van het salaris per uur buiten deze percentielen vallen zijn geëxcludeerd. Bovengenoemde minimum en maximum tarieven zijn na toepassing van deze methodiek verkregen. Het getoonde minimum en maximum voor werknemers betreft daarmee de bruto gemiddelde **uurlonen** per beroepsgroep na exclusie van extremen.

Voor de zelfstandigen geldt dat de gegevens zijn getoetst aan de nationaal geldende tarieven, verkregen via Prijzen & Tarieven Gids 2010 en Loonwijzer-search. De extremen in de Eigenbaaswijzer data zijn waar nodig op basis van deze cijfers geëxcludeerd om extreme resultaten in de salariscalculaties te voorkomen. Waar mogelijk is dezelfde methodiek gebruikt als bij de werknemers, maar bij een klein aantal observaties voor een specifiek beroep is het gebruik van de percentielen geen goede methode. Het getoonde minimum en maximum voor zelfstandigen betreft het **tarief** per uur per beroepsgroep na exclusie van extremen.

Inkomen per uur

Onderstaande tabel toont het bruto inkomen per uur VOOR belasting voor zowel werknemers als zelfstandigen uitgesplitst naar het aantal jaren werkervaring.

	Gemiddeld uurloon in euro							
	Werkervaring 0 - 10 jaar		Werkervaring 11 - 20 jaar		Werkervaring 21 - 30 jaar		Werkervaring 31 - 40 jaar	
	Zelfst.	Werkn.	Zelfst.	Werkn.	Zelfst.	Werkn.	Zelfst.	Werkn.
Automonteur	7,19	10,18	8,43	13,71	9,60	16,11	10,73	16,81
Civil ingenieur (wo)	26,66	14,68	31,61	18,96	35,70	21,42	38,74	21,48
Installatie- of servicemonteur cv installaties	11,96	10,50	14,02	14,14	15,98	16,61	17,85	17,34
Tekenaar bouwfysische voorzieningen	7,11	12,21	8,43	15,69	8,96	17,99	8,62	18,68
Bouwkundig architect	19,56	13,51	23,20	17,45	26,20	19,71	28,43	19,77
Huisschilder	8,05	10,27	9,43	13,83	10,75	16,25	12,01	16,96
Loodgieter	14,14	10,87	16,57	14,63	18,89	17,19	21,10	17,94
Makelaar in onroerend goed	12,24	13,92	14,52	17,88	15,42	20,50	14,84	21,29
Metselaar	15,63	12,39	18,33	16,69	20,89	19,61	23,33	20,46
Meubelmaker (ambachtelijk)	8,91	10,74	10,44	14,46	11,90	17,00	13,30	17,74
Monteur systeemplafonds, scheidingswanden	10,31	10,30	12,09	13,87	13,78	16,30	15,39	17,01
Stukadoor	10,75	12,50	12,59	16,83	14,35	19,78	16,04	20,64
Tegelzetter, tegellegger	15,09	11,74	17,68	15,81	20,15	18,58	22,51	19,39
Timmerman	10,60	11,59	12,42	15,60	14,15	18,33	15,81	19,13
Uitvoerder bouw	8,83	15,04	10,48	19,32	11,13	22,15	10,71	23,00
Etalage decorateur	4,90	12,31	5,81	15,81	6,17	18,13	5,94	18,83
Kapper	11,74	8,99	12,34	12,13	13,21	13,72	14,43	13,26
Pedicure**	12,12	-	12,74	-	13,64	-	14,89	-
Schoonheidsspecialiste	12,67	8,56	13,32	11,56	14,26	13,07	15,57	12,63
Accountant, administratieconsulent (AAC)	23,97	16,69	28,43	21,56	32,11	24,35	34,84	24,43
Effectenmakelaar	23,27	32,81	27,60	42,16	29,32	48,34	28,21	50,20
Financieel adviseur	20,97	15,57	24,88	20,11	28,09	22,71	30,49	22,78
Fysiotherapeut	20,38	13,26	24,17	17,12	27,30	19,34	29,62	19,40
Huisarts	39,37	22,61	46,69	29,20	52,73	32,98	57,22	33,08
Tandarts	43,88	31,78	52,04	41,06	58,77	46,37	63,77	46,51
Verpleegkundige (mbo)	5,32	13,81	6,31	17,74	6,71	20,34	6,45	21,12
Bedrijfsorganisatie deskundige	27,11	15,68	32,15	20,26	36,31	22,88	39,40	22,95
Organisatie adviseur	23,81	15,25	28,24	19,69	31,89	22,25	34,60	22,31
Personeelsadviseur	34,00	13,46	40,32	17,38	45,54	19,64	49,42	19,69
Psycholoog	20,92	14,44	24,81	18,66	28,02	21,07	30,41	21,14
Applicatieprogrammeur	17,03	12,07	20,20	15,59	22,81	17,60	24,75	17,66
Informatie consultant	28,85	13,65	34,22	17,63	38,65	19,91	41,94	19,97
IT operations technicus	8,56	13,20	10,15	16,96	10,78	19,44	10,37	20,19
Projectleider IT	27,89	15,71	33,08	20,30	37,36	22,92	40,54	22,99
Systeemanalist	26,87	14,57	31,87	18,82	35,99	21,26	39,05	21,33
Jurist, juridisch adviseur	35,20	14,84	41,75	19,17	47,15	21,65	51,17	21,71
Koerier	5,87	8,62	8,26	11,10	8,98	12,50	7,71	12,50
Kweker bloemen, planten, bloembollen	26,00	14,42	35,03	19,02	42,90	21,91	48,52	22,41

	Gemiddeld uurloon in euro							
	Werkervaring 0 - 10 jaar		Werkervaring 11 - 20 jaar		Werkervaring 21 - 30 jaar		Werkervaring 31 - 40 jaar	
	Zelfst.	Werkn.	Zelfst.	Werkn.	Zelfst.	Werkn.	Zelfst.	Werkn.
Monteur landbouwmachines	11,95	11,05	14,01	14,88	15,96	17,48	17,84	18,24
Tuinman	16,63	12,10	22,41	15,95	27,44	18,38	31,04	18,80
Veefokker**	17,01	-	22,92	-	28,06	-	31,74	-
Public relations medewerker	8,33	13,45	11,71	17,32	12,73	19,51	10,94	19,51
Grafisch vormgever (mbo)	18,30	11,44	21,70	14,78	24,51	16,69	26,60	16,74
Journalist	16,75	10,80	19,86	13,95	22,43	15,75	24,34	15,80
Merkenmanager, product manager	27,94	16,58	33,14	21,41	37,42	24,18	40,61	24,26
Toneelontwerper, tribuneontwerper	5,89	10,33	6,98	13,27	7,42	15,22	7,14	15,80
Taxichauffeur	7,88	8,30	7,25	9,98	6,83	10,95	6,57	11,11
Vrachtwagenchauffeur	13,00	10,48	11,95	12,59	11,26	13,82	10,83	14,02
Medewerker thuiszorg	14,79	11,34	15,55	15,30	16,64	17,30	18,17	16,72
Beveiligder	9,85	10,37	10,35	13,99	11,08	15,83	12,10	15,29
Schoonmaker kantoren, scholen, andere gebouwen	6,41	8,43	8,66	11,16	9,24	12,64	7,94	12,47

** Voor de pedicure en veefokker zijn geen werknemers gegevens beschikbaar.

Bovenstaande cijfers zijn afkomstig uit de Eigenbaaswijzer Zelfstandigen Check en de Loonwijzer Salaris Check.

Voor de berekeningen zijn data gebruikt uit de periode 2006 tot en met 2010.

Bij de berekening is uitgegaan van de volgende parameters:

- Middelbaar of voorgezet onderwijs afgerond
- Geen leidinggevende positie
- Klein bedrijf (< 100 werknemers)

Onderstaande tabel laat het bruto maandinkomen zien met dezelfde parameters en bij een fulltime dienstverband afgerond op hele euro's.

	Gemiddeld maandloon in euro							
	Werkervaring 0 - 10 jaar		Werkervaring 11 - 20 jaar		Werkervaring 21 - 30 jaar		Werkervaring 31 - 40 jaar	
	Zelfst.	Werkn.	Zelfst.	Werkn.	Zelfst.	Werkn.	Zelfst.	Werkn.
Automonteur	1245	1764	1459	2374	1663	2790	1858	2911
Civiel ingenieur (wo)	4617	2543	5476	3284	6184	3710	6710	3721
Installatie- of servicemonteur cv installaties	2072	1819	2428	2449	2768	2877	3092	3003
Tekenaar bouwfysische voorzieningen	1231	2115	1460	2718	1551	3116	1492	3236
Bouwkundig architect	3388	2340	4019	3022	4538	3413	4925	3424
Huisschilder	1394	1779	1634	2396	1862	2815	2080	2938
Loodgieter	2449	1882	2870	2534	3271	2978	3655	3107
Makelaar in onroerend goed	2120	2410	2514	3096	2671	3551	2570	3687
Metselaar	2708	2147	3174	2890	3617	3396	4041	3544
Meubelmaker (ambachtelijk)	1543	1861	1809	2505	2061	2944	2303	3072
Monteur systeemplafonds, scheidingswanden	1786	1785	2094	2403	2386	2824	2666	2946
Stukadoor	1861	2166	2181	2916	2486	3426	2778	3575

	Gemiddeld maandloon in euro							
	Werkervaring 0 - 10 jaar		Werkervaring 11 - 20 jaar		Werkervaring 21 - 30 jaar		Werkervaring 31 - 40 jaar	
	Zelfst.	Werkn.	Zelfst.	Werkn.	Zelfst.	Werkn.	Zelfst.	Werkn.
Tegelzetter, tegellegger	2613	2034	3062	2738	3490	3218	3899	3358
Timmerman	1835	2007	2151	2702	2452	3175	2739	3313
Uitvoerder bouw	1530	2604	1814	3346	1928	3836	1854	3984
Etalage decorateur	848	2132	1006	2739	1069	3141	1028	3261
Kapper	2034	1557	2137	2101	2288	2377	2499	2296
Pedicure**	2099	-	2207	-	2362	-	2580	-
Schoonheidsspecialiste	2195	1483	2307	2002	2469	2264	2697	2188
Accountant, administratieconsulent (AAC)	4152	2891	4925	3735	5561	4218	6035	4231
Effectenmakelaar	4030	5684	4781	7302	5079	8373	4886	8695
Financieel adviseur	3633	2696	4309	3483	4866	3934	5280	3946
Fysiotherapeut	3530	2296	4186	2966	4728	3350	5130	3360
Huisarts	6818	3916	8087	5058	9132	5713	9910	5730
Tandarts	7600	5505	9013	7111	10179	8032	11046	8056
Verpleegkundige (mbo)	922	2391	1093	3072	1161	3523	1117	3658
Bedrijfsorganisatie deskundige	4695	2716	5568	3509	6288	3963	6824	3975
Organisatie adviseur	4123	2641	4891	3411	5523	3853	5993	3864
Personeelsadviseur	5888	2331	6984	3011	7887	3401	8559	3411
Psycholoog	3623	2502	4297	3231	4853	3650	5266	3661
Applicatieprogrammeur	2950	2090	3498	2699	3951	3049	4287	3058
Informatie consultant	4997	2364	5927	3054	6693	3449	7263	3459
IT operations technicus	1482	2286	1758	2937	1867	3368	1796	3497
Projectleider IT	4831	2721	5729	3515	6470	3971	7021	3982
Systeemanalist	4653	2524	5519	3260	6233	3683	6764	3694
Jurist, juridisch adviseur	6097	2570	7231	3320	8166	3750	8862	3761
Koerier	1017	1493	1431	1923	1555	2166	1336	2166
Kweker bloemen, planten, bloembollen	4503	2497	6067	3293	7430	3794	8404	3882
Monteur landbouwmachines	2070	1914	2426	2577	2765	3028	3089	3160
Tuinman	2880	2095	3881	2763	4753	3183	5376	3256
Veefokker**	2946	-	3969	-	4861	-	5498	-
Public relations medewerker	1442	2330	2029	3000	2205	3379	1894	3379
Grafisch vormgever (mbo)	3169	1982	3759	2560	4245	2891	4606	2900
Journalist	2900	1870	3440	2415	3885	2728	4216	2736
Merkenmanager, product manager	4839	2871	5739	3708	6481	4189	7033	4201
Toneelontwerper, tribuneontwerper	1020	1789	1209	2299	1285	2636	1236	2737
Taxichauffeur	1365	1438	1255	1728	1183	1897	1138	1923
Vrachtwagenchauffeur	2251	1814	2070	2181	1951	2394	1876	2428
Medewerker thuiszorg	2562	1963	2692	2649	2882	2997	3148	2895
Beveiliging	1706	1796	1793	2423	1919	2742	2096	2649
Schoonmaker kantoren, scholen, andere gebouwen	1110	1461	1500	1933	1600	2189	1376	2159

** Voor de pedicure en veefokker zijn geen werknemers gegevens beschikbaar.

6 Tarieven van zelfstandig ondernemers zonder personeel - verslag expertmeeting

Tarieven van zelfstandig ondernemers zonder personeel

Verslag expertmeeting 20/01/11

Aanwezig:

M. Aerts Ministerie ELI
N. v.d. Berg Regioplan
U. de Boer zelfstandige
J. Hoogers zelfstandige
G. de Jong zelfstandige
J. Stuurman FNV Zelfstandigen
A. Kastelein FNV Zelfstandigen
A. Koopmanschap FNV Zelfstandigen
A. Pols Zelfstandigen Bouw
D. Dragstra Stichting Loonwijzer (verslag)
P. Osse Stichting Loonwijzer (moderator)

Afwezig met kennisgeving:

L. Gonggrijp FNV Zelfstandigen
P. Holleman NVJ
J. Mevissen Regioplan
T. Minnesma FBNV Kiem
K. Tijdens UvA/AIAS

De bijeenkomst valt in twee blokken uiteen:

- A. de presentatie van de belangrijkste onderzoeksresultaten uit het rapport Tariefstelling ZZP 'ers, een analyse van de gegevens uit de Loonwijzer (juni-oktober 2010)
- B. discussie aan de hand van 5 stellingen en conclusie.

A. Presentatie

Deze bijeenkomst past in een wereldwijd debat dat al enige jaren gaande is over minimum lonen en minimum tarieven. Hierbij speelt op de achtergrond mee dat werkgevers/opdrachtgevers enige vaststelling van minimum lonen/tarieven kunnen aangrijpen om er maar meteen ook het maximum van te maken. Hoe zit dat in Nederland? Moet er wel een minimumtarief komen?

De doelen van het onderzoek waren om, allereerst, in kaart te brengen hoe zelfstandigen in Nederland (in 20 geselecteerde beroepen, beroepen waarin relatief veel zelfstandigen werkzaam zijn), hoe deze zelfstandigen tot hun tarief komen en waaruit dat is opgebouwd. Hierbij is ook gekeken naar een mogelijk verband tussen tariefstelling en behaalde omzet. Daarnaast moest ook de relatie tussen loon en tarief in deze beroepsgroepen nauwkeurig(er) worden vastgelegd.

Tijdens de presentatie worden de tariefuitkomsten van het onderzoek desgevraagd nader gepreciseerd:

- de tarieven zijn excl. BTW

- de tarieven zijn actueel
- er is in het onderzoek een relatie gelegd tussen tarief en omzet, niet tussen tarief en winst
- zelfstandigen komen op verschillende manieren tot hun tariefstelling, slechts een minderheid redeneert vanuit het gegeven wat hij/zij aan het eind van de maand/rit wil overhouden
- hoe hoger de opleiding van de zelfstandige, hoe groter de kans dat hij/zij in zijn tarief een reservering voor leegloop opneemt
- de vraag of mannen een hoger tarief vragen dan vrouwen is niet onderzocht
- het valt op dat 'zeer ervaren' zelfstandigen relatief vaak een te laag tarief vragen: misschien omdat ze tegen het pensioen aanzitten?
- de cijfers voor opbouw van de tarieven wijzen uit dat relatief veel zelfstandigen vanuit huis werken
- de minimum uurtarieven komen in bepaalde beroepsgroepen onder het minimum-uurloon uit.

B. Discussie

De discussie voltrekt zich aan de hand van de volgende stellingen:

1. Tarieven zijn laag, een minimum is nodig
2. Tarieven zijn laag, mensen die te laag zitten (30 euro) verpesten de markt
3. Tarieven zijn laag, is gedwongen verzekering nodig?
4. Tarieven zijn (te) laag, is gedwongen stoppen nodig?
5. Zijn tarieven een issue voor een belangenbehartiger?

1. Tarieven zijn (te) laag, een minimum is nodig

Geen minimum stellen. Dat moeten zelfstandigen zelf bepalen. Er zijn verschillende tarieven: grijze zone van vriendendiensten over en weer, tarieven variëren per opdrachtgever, grootte van de opdracht, kans op toekomstige opdrachten, investeren in een (nieuwe) relatie.

Bij minimumtarieven zorgen opdrachtgevers ervoor dat je er niet meer bovenuit komt. Grote opdrachtgevers drukken de tarieven toch al. Voorbeelden van grote ondernemingen die de tarieven dicteren zijn er te over, in de bouw, in de zorg en bij de overheid. Maar als je om deze reden geen minimumgrenzen stelt, dan is het wel zaak om op te letten dat je niet onder de salarismnorm uitkomt. Je kunt dan bijvoorbeeld tarieven afspreken die je relateert aan de salarissen in je beroepsgroep/sector. En je moet de afgesproken regels niet 'ongeschreven' laten.

Je kunt wel alles aan de marktwerking over willen laten en je rug recht houden, maar wat dan? Uit het onderzoek komt naar voren dat de gerapporteerde omzet bij veel zelfstandigen schokkend laag ligt. Daar vermag de insteek 'maatschappelijk verantwoord ondernemen' om opdrachtgevers bewust te maken niet veel tegen. Daar komt nog bij dat in de gegeven Europese economische ruimte veel opdrachten naar het buitenland gaan of naar goedkopere buitenlandse 'zelfstandigen'. Vastleggen van minimumtarieven versterkt deze tendens alleen maar.

Moet je dan aanhaken bij de normering voor uitzendkrachten, 1,8 keer het cao-uurloon? De zzp' er zou niet onder de norm voor uitzendkrachten moeten worden betaald, gelet op de kosten die in zijn tarief moeten worden verdisconteerd.

En dan is er nog de NMA in Nederland, de instantie die toeziet op kartelvorming en beroepsverenigingen als bijvoorbeeld de NVJ verbiedt om tarieven te adviseren. Zulk advies zou neer komen op concurrentie vervalsende prijsafspraken. Ook deze escape is afgesneden: zelfstandige ondernemers mogen zich niet rond tariefafspraken organiseren.

Relatie met het minimumloon leggen moet wel. De prijs van arbeid kan niet los worden gezien van het minimumloon. Minimumloon als ondergrens voor iedereen. Zelfstandig zijn of niet doet er niet toe.

2. Tarieven zijn laag, mensen die te laag zitten (30 euro) verpesten de markt

Vutters, mensen met prepensioen, en ook vrijwilligers verpesten de markt. Maar vanuit de bona fide zelfstandige gezien is er soms de noodzaak om laag/lager te gaan zitten dan de concurrent. Er is hier een rol voor de overheid weggelegd om een minimaal sociaal vangnet te creëren: een 'echte' volksverzekering.

3. Tarieven zijn laag, is gedwongen verzekering nodig?

Inzichtelijk maken hoe de tarieven zijn opgebouwd bevordert de bewustwording. Dit zou kunnen door bijvoorbeeld op de rekening of factuur een 'verzekeringpremie' expliciet te maken, naar analogie van de BTW.

Zelfstandigen verzekeringen gelijk trekken met werknemers verzekeringen is ook een optie. Niet als verplichting, maar liever als fiscale aftrekpost. Op welk percentage je dan uitkomt is bekend. Ruwweg komt het erop neer dat een werknemer 2 van 5 dagen werkt om zijn sociale voorzieningen te kunnen bekostigen. Dat zou voor een zelfstandige toch in dezelfde orde van grootte liggen? Maar wel graag met behoud van de kenmerken van de zelfstandige die zijn eigen plan trekt, zich zelf verzekert, inkoopt, offereert etc.

Uit het SER-advies oktober 2010

Op de achtergrond van de discussie tijdens de expert meeting speelt het advies van de SER inzake zzp'ers mee. Relevante aspecten uit dit advies voor de discussie aangaande verzekeringen zijn:

De SER wil de bijstand toegankelijker maken voor zelfstandigen. De SER doet voorstellen opdat ook zelfstandigen zich kunnen verzekeren tegen arbeidsongeschiktheid, in een mix van private en collectieve voorzieningen. De SER wil gelijke fiscale pensioenruimte voor iedereen en wil aansluiting van zzp'ers bij een bedrijfstakpensioenfonds mogelijk maken.

4. Tarieven zijn (te) laag, is gedwongen stoppen nodig?

Degenen die een te laag tarief rekenen hoeven niet gedwongen te worden met stoppen. Daar zorgt de markt wel voor.

5. Zijn tarieven een issue voor een belangenbehartiger?

Tarieven zijn zeker een issue voor de belangenbehartiger. Maar die, in dit geval FNV ZZP, moet zijn plaats en rol kennen. De leden willen goed geïnformeerd zijn, maar ze willen geen tariefdiscussie die tot tariefstelling leidt. Afblijven, zeggen de leden. De belangenbehartiger moet de opdrachtgevers aanspreken op maatschappelijk verantwoord ondernemen en de leden er nog bewuster maken 'van waar ze mee bezig zijn'.

C. Afronding

De follow up begint met het eindrapport van het project, uiterlijk per 1 april 2011, met daarin opgenomen de uitkomsten van deze discussie. Het rapport wordt openbaar gemaakt en op de loonwijzer gepubliceerd – naast andere sites.

Voor zover de gegevens dat toelaten wordt de tarief check voor zelfstandigen verder ontwikkeld, ter vergelijking met beroepsgenoten in vaste dienst.

Een volgende stap kan zijn de publicatie van minimum- en maximumtarieven per beroepsgroep zoals ze uit het permanente onderzoek naar voren komen.

Ook precisering van de factor materiaalkosten komt aan bod, die in bepaalde beroepen een belangrijke rol speelt voor de vaststelling van tarieven (stukadoor, schoonheidsspecialiste).

7 Tarieven van zelfstandigen zonder personeel

Tarieven van zelfstandig ondernemers zonder personeel

Aanvrager:

Stichting Loonwijzer/WageIndicator Foundation

Plantage Muidergracht 12

1018 TV Amsterdam

Partner:

FNV Zelfstandigen

Postbus 85400

3508 AK Utrecht

Looptijd:

01-12-2009 tot 01-12-2010

I. Projectbeschrijving

1. Aanleiding

De directe aanleiding voor dit voorstel is de behoefte bij zowel FNV Zelfstandigen als Stichting Loonwijzer om een scherper beeld te krijgen van de relatie tussen loon behorend bij een bepaald beroep en een tarief behorend bij een bepaald beroep waarin veel zelfstandigen zonder personeel werkzaam zijn. Door meerdere grote – veel voorkomende – beroepsgroepen te onderzoeken en de opbouw van de tariefstelling onder de loep te nemen ontstaat een duidelijk verband, tussen lonen en tarieven. Hierdoor worden zelfstandigen beter geïnformeerd over wat hun “ peers “ verdienen, hoe een tarief opgebouwd zou moeten worden en krijgen bezoekers van Loonwijzer inzicht – middels een tarieven check - over wat een beroep doet in loondienst en wat als zelfstandige. Op basis van deze resultaten krijgt FNV Zelfstandigen inzicht in de sectoren waarin tarieven sterk onderdruk staan en waar een discussie over het invoeren van minimumtarieven binnen CAO afspraken mogelijk gewenst is. Minimum – advies – tarieven kunnen wenselijk zijn aangezien zelfstandigen in sommige sectoren onder de armoede grens leven. Note: Stichting Loonwijzer en FNV ZZP zijn zich er van bewust dat officieel bepleiten van minimum tarieven in strijd kan zijn met NMA regels.

2. Beroepsgroepen - doelgroep

Dit project zal zich richten op een aantal specifieke groepen beroepen. Zie hieronder.

Volgens het CBS waren er in Nederland anno 2008 640.000 zelfstandigen zonder personeel actief. Vooral in de bouw, de zakelijke dienstverlening, de culturele sector en in de gezondheidszorg is groei te zien. In samenspraak met FNV ZZP is gekozen voor focus op beroepsgroepen waar het grootste aantal zelfstandigen zonder personeel is te vinden en waar een snelle groei optreedt.

Beroepsgroepen:

- communicatie adviseur
- tekstschrjver
- journalist
- fotograaf
- kunstenaar
- project manager
- interim manager
- it consultant
- adviseur
- trainer
- coache
- docent
- installateur
- stucadoor
- electromonteur
- aannemer
- koerier
- vrachtwagenchauffeur
- hovenier
- verzorgende

Naast dat de beroepengroepen de doelgroep zijn binnen dit voorstel, zijn bezoekers van Loonwijzer doelgroep – zowel zelfstandigen als mensen in loondienst. Loonwijzer/Eigenbaaswijzer heeft maandelijks een half miljoen bezoekers.

Tot slot kunnen vertegenwoordigers/belangenbehartigers van ZZP in Nederland binnen dit voorstel ook als doelgroep worden gezien.

3. Doelen en daar aan gekoppelde activiteiten

- 3.1 Inzicht krijgen in exacte tarief opbouw van een aantal beroepsgroepen
- 3.2 Verbetering van de Loonwijzer web-survey ten behoeve van zelfstandigen
- 3.3 Door ontwikkeling website Loonwijzer/Eigenbaaswijzer en oproep om enquête in te vullen
- 3.4 Onderzoek naar lonen en tarieven
- 3.5 Debat of een advies-minimum tarief voor een of meerdere beroepsgroepen noodzakelijk is
- 3.6 Ontwikkeling Tarief Checker op Loonwijzer/Eigenbaaswijzer.nl .

3.1.1 Inzicht krijgen in exacte tarief opbouw van een aantal beroepsgroepen (mnd1-2)

Dit doel kan worden bereikt door per beroepsgroep focus groepen van zelfstandigen in te stellen. Elke focusgroep komt een keer bijeen. Er worden maximaal 20 focusgroepen ingesteld. Een focus groep bestaat uit minimaal 2 personen. FNV ZZP stelt de groepen samen uit haar achterban. Onderzoekers van Regioplan en FNVZZP zullen de deelnemers nauwgezet ondervragen over de elementen waaruit het tarief naar hen idee bestaat, inclusief sociale zekerheid. Onderzoekers van de Universiteit van Amsterdam/Aias verbeteren op basis hier van de vraagstelling in de web survey van Loonwijzer.nl

3.2.1 Verbetering van de Loonwijzer web-survey ten behoeve van zelfstandigen (mnd 3)

Op grond van de resultaten van de focusgroepen worden survey vragen geformuleerd of aangepast, waardoor een betrouwbare meting van de tariefopbouw via de web survey mogelijk wordt. Deze survey vragen worden vervolgens geïmplementeerd in de Loonwijzer web survey.

3.3.1 Door ontwikkeling website Loonwijzer/Eigenbaaswijzer en oproep om websurvey in te vullen (mnd 3-8)

Teneinde de survey door zoveel mogelijk beroepsbeoefenaren in te laten vullen, wordt de website Loonwijzer/Eigenbaaswijzer.nl verder ontwikkeld. Tevens wordt een campagne gestart om zoveel mogelijk beroepsbeoefenaren de survey te laten invullen. Deze marketing gebeurt via web-marketing techniek en via oproepen in het blad van FNVZZP en samenwerking met Kamers van Koophandel.

3.4.1 Onderzoek naar lonen en tarieven (mnd 9-10)

De data uit de enquête wordt gebruikt voor een analyse naar de overeenkomsten en verschillen tussen de lonen van werknemers en de tarieven van zelfstandigen in dezelfde beroepsgroepen. Deze analyse wordt verricht voor alle gekozen beroepsgroepen, en resulteert in een onderzoeksrapport, waarin relatie tussen loon en tarief in de beroepsgroepen nauwkeurig wordt vastgelegd. Een relatie die uiteindelijk voor de beroepsbeoefenaren moet resulteren in eenvoudig inzicht in wanneer ze beter af zijn in loondienst en wanneer als zelfstandige. Ook wordt in het rapport nagegaan *of* en *hoe* aan een wens tot minimum advies tarief gehoor kan worden gegeven.

3.5.1 Discussie of een advies-minimumtarief voor een of meerdere beroepsgroepen noodzakelijk is (mnd 11-12)

FNV ZZP wil op grond van het onderzoeksrapport een discussie beginnen met haar leden over de mogelijkheid en wenselijkheid een minimum tarief voor een of meer beroepsgroepen.

3.6.1 Tarief Checker op Loonwijzer/Eigenbaaswijzer.nl (mnd 11-12)

Op basis van de survey data wordt voor de website Loonwijzer/Eigenbaaswijzer.nl een Tarief Checker gebouwd, waarmee een bezoeker via een keuzemenu informatie krijgt over een gemiddeld tarief, gebruikelijk in zijn/haar beroepsgroep, gegeven kenmerken als opleiding en ervaring.

4. Activiteiten en producten in de tijd

- 4.1 Verslag van focusgroepen met rapportage over tarief opbouw van beroepsgroepen
- 4.2 Nieuwe/verbeterde vragen in de Loonwijzer web-survey ten behoeve van zelfstandigen
- 4.3 Website Loonwijzer/Eigenbaaswijzer, marketing campagne
- 4.4 Ontwikkelen en online brengen van Tarief Checker
- 4.5 Onderzoeksrapport
- 4.6 Verslag discussie, eventueel advies-minimum tarief voor een of meerdere beroepsgroepen

12 maanden	Activiteit
maand 1	Focus groepen samen stellen - FNVZZP
maand 2	Focus groepen bijeenkomsten - FNVZZP en Regioplan
maand 3	Aanscherpen websurvey - Stichting Loonwijzer/UvA
maand 4 t/m 9	Promotie invullen survey – per beroepsgroep minimaal 100 surveys - Loonwijzer en FNVZZP
maand 10-11	Calculaties Tarief Checker en online brengen Tarief Checker - Loonwijzer
maand 10-11	Onderzoeksrapport met bevindingen over tarief/loon en eventueel minimumtarief - Regioplan
maand 12	Debat met leden FNVZZP over bevindingen - FNVZZP

5. Duurzaamheid

Uiteindelijk zullen de producten die hierboven zijn beschreven, blijven bestaan en er zal op worden voortgebouwd in de daarop volgende jaren. Dat wil zeggen de Tarief Checker zal regelmatige calculatie-updates krijgen. Het onderzoeksrapport zal de basis zijn van een discussie over mogelijk instellen van minimum tarieven. Het onderzoeksrapport zal als blijvend resultaat hebben: meer inzicht in samenhang tussen loon en tarief.

II. Beschrijving van de organisatie

FNVZZP en Stichting Loonwijzer zullen in de uitvoering van dit project zeer nauw samenwerken. Universiteit van Amsterdam/AIAS en Regioplan zullen onder de paraplu van Stichting loonwijzer ook intensief samenwerken. De organisatie en uitvoering van de Focusgroepen zal direct in handen liggen van FNVZZP. Regioplan zal bij de bijeenkomsten aanwezig zijn om mede de vraagstelling te sturen, teneinde voldoende informatie te hebben om de web survey te verbeteren van Stichting Loonwijzer.

De uiteindelijke verbetering van de web survey zal vooral een activiteit van Stichting Loonwijzer zijn. De promotie van de survey zal gezamenlijk door Stichting Loonwijzer/FNVZZP worden opgepakt. De calculaties op de data set worden weer vooral door Stichting Loonwijzer gedaan, terwijl het debat over de minimum tarieven weer vooral een actie van FNVZZP zal zijn. De basis voor het debat zal weer het onderzoeksrapport van Regioplan zijn.

De dagelijkse leiding van dit project zal in handen liggen van de beide directeuren van FNVZZP en Stichting loonwijzer, resp Linde Gongrijp en Paulien Osse.

Stichting Loonwijzer zal hoofdaanvrager zijn van dit project, meer omdat er een organisatie hoofdaanvrager moet zijn. Stichting Loonwijzer heeft voldoende ervaring in die taak met gemak te kunnen uitoefenen.

1. Kwalificaties

Beoogd projectleider Stichting Loonwijzer heeft deze rol in de afgelopen jaren meerdere malen vervuld. Of dit nu was in samenwerking met FNV Mondiaal in 6 grote opkomende economieën of met CNV Internationaal in Latijns Amerika. Of het nu was voor het ontwikkelen van de applicatie DecentWorkCheck.org met OxfamNovib of de Tijdwijder met de Commissie dagindeling. Stichting Loonwijzer heeft veel kennis van lonen en tarieven. Stichting Loonwijzer weet bovendien hoe ze een site moet opzetten en marketen. Daarnaast heeft FNVZZP veel kennis van de doelgroep. Ze heeft kennis van tarief. En kan haarscherp aanvoelen of een discussie rondom mogelijke minimum tarieven wel of niet op zijn plaats is. Zowel Universiteit van Amsterdam/AIAS als Regioplan zullen werken als onder aannemers van Stichting Loonwijzer. Dit vooral om de organisatie structuur niet complexer te maken. Bovendien werkt Stichting Loonwijzer op dagelijkse basis samen met beide organisaties. Regioplan heeft ervaring met ZZP onderzoek, en kent bovendien de web survey en data set van Stichting Loonwijzer goed. Universiteit van Amsterdam/AIAS is mede verantwoordelijk voor het design van de web survey van Stichting Loonwijzer.

2. Structuur van de organisatie

Stichting loonwijzer zal eerste aanvrager de verantwoordelijkheid nemen voor het project. De dagelijkse praktijk zal zijn dat beide directeuren wekelijks een half uur overleggen over voortgang en naar bevind van zaken bijsturen.

3. Werkwijze van het projectmanagement

- inhoudelijk

Het management zet voor betrokkenen in het project een reguliere online informatievoorziening over de voortgang op. In te huren expertise van partners wordt verantwoord op factuurbasis. Het management levert in de laatste maand van het projectjaar input voor de audit.

Het management organiseert de maximaal 10 bijeenkomsten van geselecteerde beroepsgroepen en draagt zorg voor verwerking van de hier opgedane kennis en inzichten en draagt zorg voor distributie en publicaties. Het management stuurt bovendien de productie van het eindrapport aan.

- technisch

Ook de technische ondersteuning in het project wordt geleverd via het management. Dit is de consequentie van het feit dat de het online onderzoek en de Tarief Check in de Loonwijzer techniek en systematiek zijn ingebed.

Ook de dataverwerking en de hosting zijn centraal geregeld voor alle verwante websites.

4. Kwaliteitsbewaking

Deze voltrekt zich langs 5 lijnen:

- specifiek; meetbaar; acceptabel; realistisch; tijdgebonden; specifiek

Dit voorstel heeft een sterke focus op samenhang Tarief/Loon en inzicht in de tarief en loonopbouw.

- Meetbaar

Om een goed resultaat te halen is het nodig per beroepsgroep minimaal 100 surveys te hebben binnen de beroepsgroep zelfstandigen. Dit betekent dat van de 20 in hoofdstuk 2 beschreven beroepsgroepen er in totaal 1000 surveys moeten binnen komen; elke beroepsgroep minimaal 50. De loondienst beroepsbeoefenaren in vergelijkbare beroepen zijn al voldoende vertegenwoordigd in de data set van Loonwijzer.nl. Het spreekt voor zich dat als er meer data binnen komt van meer beroepsgroepen dan de beoogde 20, de oogst voor de Tarief Checker en voor het onderzoeksrapport rijker zal zijn.

- Acceptabel

Het project is geslaagd als de Tarief Check inzicht biedt aan de beroepsbeoefenaren van de 20 beroepsgroepen. Het project is eveneens geslaagd als op basis van het debat over minimum tarieven een helder statement wordt geformuleerd.

- Realistisch

Gezien de ervaring van Stichting Loonwijzer in het opzetten van deze projecten en de ervaring van FNVZZP in het organiseren van de juiste beroepsbeoefenaren voor goede focus groepen lijkt dit voorstel realistisch.

- Tijdgebonden

De producten zullen binnen de gestelde tijd worden geleverd.

5. De Organisaties

Stichting Loonwijzer

Stichting Loonwijzer, opgericht 17-09-03 volgens Nederlands recht, is eigenaar van het Loonwijzer-concept; inmiddels in 46 landen. De Stichting is een non profit organisatie, die zich toelegt op bevordering van een transparante arbeidsmarkt door accurate loon en loon gerelateerde informatie te verschaffen. De missie van de Stichting luidt:

"Deel en vergelijk looninformatie met elkaar. Draag bij aan een transparante arbeidsmarkt. Verschaf gratis accurate looninformatie door middel van Salaris Checks op nationale websites. Verzamel loondata door middel van web surveys."

Het achterliggende idee is dus dat het grote publiek zijn informatie afstaat ten behoeve van wetenschappelijk kennisvergaring en dat in ruil daarvoor gratis betrouwbare looninformatie wordt verstrekt op loonwijzer websites, informatie waaraan grote behoefte blijkt te bestaan. Stichting Loonwijzer onderzoekt de werkelijkheid en doet met de Salaris Checks verslag op de websites van de werkelijke lonen en arbeidsvoorwaarden, geeft antwoord op de vraag: hoe zit het? Stichting Loonwijzer merkte de afgelopen jaren dat de behoefte aan juiste informatie over minimumloon, minimum rechten toeneemt. Tevens neemt de behoefte aan kennis over tarief tenopzichte van loon in een vergelijkbare beroepsgroep sterk toe.

FNV Zelfstandigen

FNV Zelfstandigen is de belangenbehartiger voor zelfstandigen zonder personeel. De vereniging doet dit door collectieve belangenbehartiging omtrent werk en inkomen, individuele belangenbehartiging rondom juridisch advies en incasso én het faciliteren van onderlinge contacten. Ook het bijdragen aan de ondernemersvaardigheden door middel van opleidingen, cursussen en workshops behoort tot de doelen van FNV Zelfstandigen.

Wij beogen zelfstandigen zonder personeel sociaal-economisch op de kaart te zetten als een derde groep onafhankelijke ondernemers met hun eigen identiteit ten opzichte van werkgevers en werknemers.

Ons mission statement is: 'FNV Zelfstandigen wil zelfstandigen, die op eigen initiatief en verantwoordelijkheid in het eigen inkomen voorzien, faciliteren bij het zelf en samen met anderen behartigen van hun belangen op het gebied van werk en inkomen. De vereniging ziet zelfstandigen als een groep individuen, die willen samenwerken aan een gelijkwaardige positie in de maatschappij en in het economische verkeer en daarbij een vitaliserende rol wil spelen bij de vernieuwing van sociaaleconomische verhoudingen.'

FNV Zelfstandigen richt zich daarbij op de volgende sectoren: diensten, groen, handel, ICT, industrie, vervoer en zorg. FNV Zelfstandigen heeft 13.000 leden en is een zelfstandige bond binnen de ruim 1,4 miljoen leden tellende FNV vakcentrale.

Regioplan Beleidsonderzoek

Regioplan is een landelijk en internationaal opererend bureau, gespecialiseerd in beleidsonderzoek en -advies. In de vijfentwintig jaar van ons bestaan hebben wij meer dan 1900 projecten uitgevoerd. We bestrijken alle beleidsterreinen en hebben diepgaande kennis op onderwerpen als Arbeid, Economie, Onderwijs en Jeugd, Sociale Zekerheid, Zorg, Bevolking en Integratie, Criminaliteit en Veiligheid, Wonen en Ruimte. Regioplan heeft circa tachtig medewerkers die samen voor kwalitatief hoogwaardig onderzoek en advies, wetenschappelijk verantwoorde analyses en leesbare rapportages zorgen. De planning van projecten wordt strikt nageleefd. In het bijzonder wijzen wij erop dat wij al enige jaren een bijdrage leveren aan de Loonwijzer en onlangs een onderzoek onder ZZP'ers hebben afgerond. In het recente verleden hebben wij ook onderzoek gedaan naar aspecten van de arbeidsmigratie vanuit de nieuwe lidstaten. (onder andere: Onderzoek naar juridische constructies en kostenvoordelen bij het inzetten van Poolse arbeidskrachten in drie sectoren (2005)).

8 Loonwijzer Zelfstandigen Check - data en vraagstelling

Loonwijzer Zelfstandigen Check - data en vraagstelling

Data

Voor berekening van een Zelfstandigen Check worden specifieke onderdelen van de Loonwijzer dataset geselecteerd. Een set data wordt onderverdeeld in beroepsgroepen, waarna per beroepsgroep bepaalde calculaties worden uitgevoerd om loonwaarden te kunnen bepalen.

De beroepsgroepen zijn:

1	Managers	N = 641
2	Professionals	N = 904
3	Technici	N = 572
4	Administratief personeel	N = 167
5	Service en verkoop beroepen	N = 281
6	Agrarische, bosbouw en visserij beroepen (geschoold)	N = 89
7	Ambachtelijk beroep	N = 449
8	Machine operators en lopende bandwerkers	N = 85
9	Ongeschoold beroep	N = 76

Binnen elke beroepsgroep wordt een constante waarde voor tarief berekend.

Naast deze constante worden andere wegingsfactoren berekend. Dit wil zeggen dat er in de data gekeken wordt naar welke factoren het meest van invloed zijn op het tarief.

Voor de Zelfstandigen Check zijn dit de volgende vragen:

1. Geslacht
2. Opleidingsniveau
3. Werkervaring in jaren
4. Bedrijfsomvang
5. Leidinggevende positie

Overwogen is om bepaalde vragen op te nemen in de berekening die specifiek uit de Zelfstandigen Enquête afkomstig zijn, die separaat draaide op Eigenbaaswijzer.nl in voorjaar 2010. Deze optie is echter verworpen omdat er op dit moment nog te weinig data verzameld is om dit op betrouwbare wijze te kunnen doen voor een omvangrijke Zelfstandigen Check. Vandaar dat de berekening is gedaan op basis van bovenstaande algemene factoren. Voordeel hiervan is wel dat hierdoor de data van de huidige Zelfstandigen Enquête gebruikt kan worden, maar ook de oudere data uit zelfstandigen route in de Loonwijzer Enquête meegenomen kan worden. Hierdoor kan de berekening gebaseerd worden op 7694 respondenten uit de periode 2006-2010.

Voor elke antwoordmogelijkheid in de Zelfstandigen Check moet een wegingsfactor bepaald worden. Daarom is het noodzakelijk om bij de selectie van de vragen rekening te houden met het aantal beschikbare observaties van die vraag. Hoe groter het aantal observaties, hoe nauwkeuriger de berekening zal zijn. Ook is het belangrijk dat de observaties min of meer gelijkmatig over de antwoordmogelijkheden verspreid zijn. Wanneer, bij een vraag met twee antwoordmogelijkheden, 80 antwoorden op de ene vraag en slechts 1 op de andere beschikbaar zijn bestaat er een scheve verhouding. In zo'n geval wordt een vraag niet in de berekening meegenomen.

Bij sommige vragen, zoals werkervaring of opleidingsniveau kunnen ontbrekende observaties aangevuld worden door schattingen. In het geval van werkervaring kan aan de hand van de beschikbare waarden de ontbrekende waarden geschat worden. Doordat de beroepsgroepen waarover de constante is berekend sterk samenhangen met opleidingsniveau, kan deze wegingsfactor ook zeer nauwkeurig geschat worden.

Dit is echter niet voor alle vraagtypes mogelijk.

De laatste en nog niet eerder genoemde wegingsfactor binnen de beroepsgroepen is de beroepsnaam zelf. Om deze wegingsfactor te kunnen bepalen is een minimaal aantal observaties nodig. Dit minimale aantal wordt mede bepaald door de beschikbaarheid van bovengenoemde wegingsfactoren. Hoe completer deze zijn, hoe minder observaties per beroep je nodig hebt om een voldoende nauwkeurige berekening te kunnen doen. Het minimale aantal observaties voor de Zelfstandigen Check is vastgesteld op 8. Het laagst voorkomende aantal observaties in de huidige Check is 9.

De ambitie voor de Zelfstandigen Check is om op basis van de data uit de Zelfstandigen Enquête nog nauwkeuriger berekeningen te kunnen doen. Berekeningen die veel specifieker toegespitst kunnen worden op tarief, onkosten en inkomen.

Hiertoe is een aanpassing van de Zelfstandigen Enquête essentieel.

Screenshot 1

Zelfstandigen Check [1 - 6] - Branche

Kies je branche:

- ☐ Auto's, werktuigkundigen, technici, ingenieurs
- ☐ Bouw, montage, huisvesting
- ☐ Commercieel, winkel, inkoop en verkoop
- ☐ Financiën, bank, verzekering
- ☐ Gezondheidszorg, paramedici, laboratorium
- ☐ HRM, arbeidsbemiddeling, organisatie
- ☐ Industrie, productie, metaal en plastic
- ☐ IT, automatisering, telecommunicatie
- ☐ Juridisch, administratie, inspectie, beleidsadvies
- ☐ Kantoorbedienden, secretaresses, post, telefoon
- ☐ Landbouw, veeteelt, natuurbeheer, visserij, milieu
- ☐ Marketing, PR, reclame
- ☐ Media, grafische sector, drukkerij, cultuur, design
- ☐ Transport, logistiek, haven, luchthaven
- ☐ Zorg, kinderopvang, welzijn, sociaal werk
- ☐ Overige beroepen

Screenshot 2

Zelfstandigen Check [2 - 6] - Beroep

Kies je primaire beroep:

- ☐ Taxichauffeur
- ☐ Vrachtwagenchauffeur

Screenshot 3

Zelfstandigen Check [3 - 6] - Persoonlijke gegevens

Om een nauwkeuriger berekening te kunnen maken, heeft de Zelfstandigen Check nog meer gegevens nodig.

Man of Vrouw *

Maak een keuze ▼

Opleidingsniveau *

Maak een keuze ▼

Aantal jaren werkervaring *

Maak een keuze ▼

Geef je leiding *

Maak een keuze ▼

Zelfstandigen Check [4 - 6] - Resultaat voor: Taxichauffeur

Ondernemers met jouw beroep hebben een gemiddelde omzet van:

Periode:	Bedrag
Per maand:	€ 3055
Per jaar:	€ 36685

Samenvatting:

Beroep:	Taxichauffeur
Opleiding:	VMBO/MAVO/MULO
Geslacht:	Vrouw
Werkervaring:	2 jaar
Leidinggevend:	Ja

Verantwoording Zelfstandigen Check

De berekening is gedaan op basis van van gerapporteerde omzet bij een **fulltime werkweek**. De getoonde omzet is dus het bedrag waar de ondernemer zijn kosten vanaf moet halen en de belasting van moet betalen. Zie voor bedrijfskosten het profiel van je beroep in de volgende pagina's. Het gemiddelde uurtarief van deze beroepsgroep ligt tussen **20** en **30** euro.

De indicatie van dit beroep is gebaseerd op **11** waarnemingen. We hebben hierbij bepaalde gegevens van **85** personen uit dezelfde branche meegewogen. Als er minder dan 100 waarnemingen voor jouw beroepsgroep zijn, kan de indicatie minder betrouwbaar zijn. Kijk daarom vooral ook naar de profielen. Dat is de laatste pagina in deze Zelfstandigen Check. Het profiel is opgebouwd op basis van onze waarnemingen. Wijkt je profiel sterk af? Mogelijk is dan de indicatie aan de lage of juist aan de hoge kant.

De informatie komt van ondernemers.

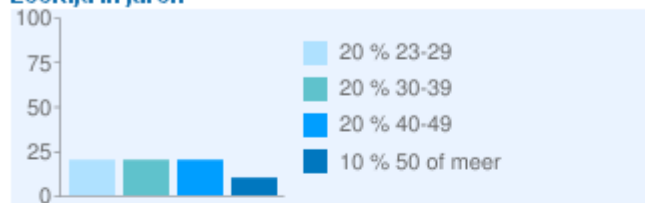
Zij vulden in de afgelopen maanden de Zelfstandigen Enquête in.

Jij kunt ons helpen de Zelfstandigen Check nog nauwkeuriger te maken. Vul de Zelfstandigen Enquête in en win een prijs.

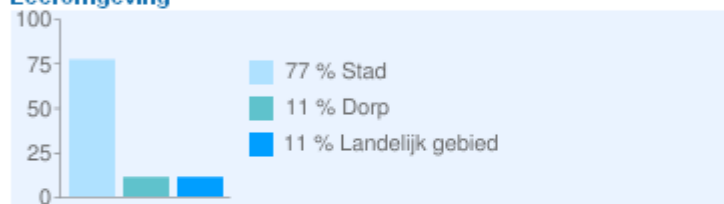
Zelfstandigen Check [5 - 6] - Profielen voor : Taxichauffeur

Profiel algemeen

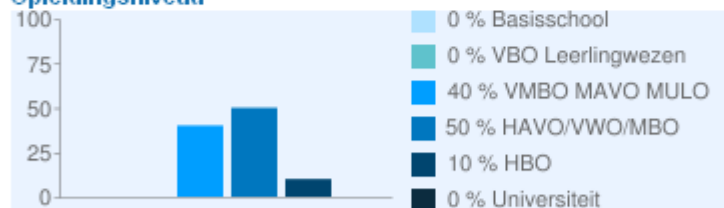
Leeftijd in jaren

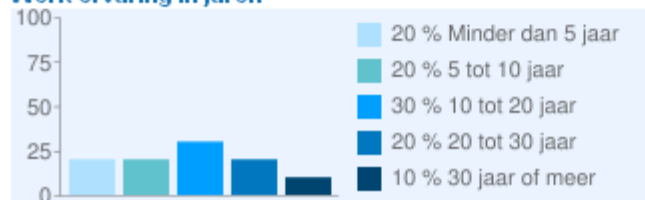
Leefomgeving

Opleidingsniveau

Werk ervaring in jaren

Zelfstandigen Check [6 - 6] - Profielen voor : Taxichauffeur

Welke wettelijke afdrachten zijn verwerkt in je tarief?

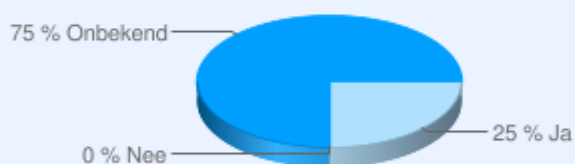
Gemeentelijke belastingen

Premie zorgverzekeringswet

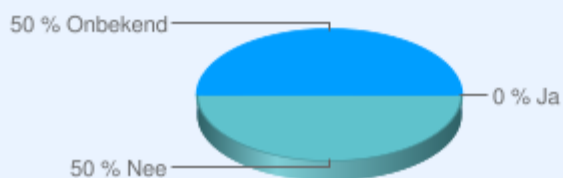
Inkomstenbelasting

Premie volksverzekering

Andere wettelijke afdrachten

9 Loonwijzer Salaris Enquête - Voorstel verbetering ZZP traject

Loonwijzer Salaris Enquête - Voorstel verbetering ZZP traject

Ontwikkeling van vaardigheden

In de enquête is een pagina opgenomen met als onderwerp opleiding en training. Op deze pagina is voor het ZZP-project de volgende vraag opgenomen:

- occqual** **Heb je het afgelopen jaar geprobeerd je kennis of vaardigheden te ontwikkelen? Zo ja, op welke manier?**
- ☐ Vakbeurs
 - ☐ Cursus
 - ☐ Workshop
 - ☐ Training
 - ☐ Congres
 - ☐ Seminar
 - ☐ Opleiding
 - ☐ Leveranciersbijeenkomsten
 - ☐ Fabriekbezoeken
 - ☐ Anders namelijk: ...

Bovenstaande vraag betreft een vraag van het type checkbox. Omdat moeilijk onderscheid te maken is tussen mensen die bewust een optie niet aanvinken, en mensen die de vraag, of onderdelen daarvan “gewoon overslaan” is het verstandig om deze vraag in het vervolg als matrix vraag te presenteren. De matrix versie van deze vraag zou er als volgt uit gaan zien:

occqual	Heb je het afgelopen jaar geprobeerd je kennis of vaardigheden te ontwikkelen? Zo ja, op welke manier?	Ja	Nee	Nvt
	Vakbeurs	☐	☐	☐
	Cursus	☐	☐	☐
	Workshop	☐	☐	☐
	Training	☐	☐	☐
	Congres	☐	☐	☐
	Seminar	☐	☐	☐
	Opleiding	☐	☐	☐
	Leveranciersbijeenkomsten	☐	☐	☐
	Fabriekbezoeken	☐	☐	☐
	Anders namelijk: ...	☐	☐	☐

Werkuren

De standaard bevraging van werkzame uren voor zelfstandigen in de Loonwijzer Salaris Enquête is als volgt:

hrsreal **Hoeveel uur per week werk je meestal?**

Uren **Minuten**

0 – 80 0 – 59

Deze vraag maakt echter geen onderscheid tussen declarabele uren, en niet declarabele uren. Daarom moet een vraag worden toegevoegd waarbij de algemene structuur van de enquête gelijk blijft, maar de niet-declarabele uren wel afgetrokken kunnen worden. Daarom voegen we de volgende vragen toe:

Hrsnode0 **Zijn dit allen declarabele uren?**

☐ Ja

☐ Nee ► hrsnode1

☐ Niet van toepassing

hrsnode1 **Hoeveel van de [hrsreal] uren zijn WEL declarabel?**

Uren **Minuten**

0 – 80 0 – 59

Met bovenstaande toevoeging kan een zeer duidelijke scheiding gemaakt worden tussen declarabele uren en niet-declarabele uren. Op de plaats van de tag “[hrsreal]” wordt in de enquête het aantal uren dat is ingevuld bij vraag “**Hoeveel uur per week werk je meestal?**” geplaatst.

Omzet en Inkomen

Om het tarief en het “loon” per uur te kunnen berekenen, zijn in de Loonwijzer Salaris Enquête de volgende vragen opgenomen:

wagegr9 **Wat was je omzet in het afgelopen jaar?**

Invoer: 0 - MAX

wagegr10 **Wat was je inkomen voor belasting in het afgelopen jaar?**

Invoer: 0 - MAX

wagemon6 **In hoeveel maanden is dit inkomen verdiend?**

Invoer: 1 – 12

wagesize **Hoeveel verschillende opdrachtgevers had je in het afgelopen jaar?**

- ☐ Geen
- ☐ 1 – 4
- ☐ 5 – 9
- ☐ 10 – 20
- ☐ 20 – 50
- ☐ 50 – 100
- ☐ Meer dan 100

wagesiz1 **Zijn je opdrachtgevers ...**

- ☐ Vooral grote bedrijven
- ☐ Vooral middelgrote bedrijven
- ☐ Vooral kleine bedrijven
- ☐ Zowel grote als kleine bedrijven
- ☐ Particulieren
- ☐ Particulieren en bedrijven
- ☐ Anders, namelijk ...

contrbas **Wat is de basis van je tarief?**

- ☐ Gewerkte uren
- ☐ 'Fixed price', Afgeleverd product/dienst
- ☐ Anders, namelijk ...

De data uit het ZZP-project heeft ons geleerd dat bovenstaande vraagstelling, met name die van wagegr10 “Wat was je inkomen voor belasting in het afgelopen jaar?” leidt tot onbegrip.

Eveneens levert de gebruikte vraagstelling niet de benodigde data op om op betrouwbare wijze tarieven en inkomen te berekenen of te vergelijken met de lonen van werknemers.

De periode waarover men rapporteert is van essentieel belang voor de nauwkeurigheid van de berekeningen. In de huidige vraagstelling is teveel ruimte voor interpretatie. Om te beginnen willen we daarom de respondent een keuze laten maken voor rapportage over het lopende boekjaar, of rapportage over het voorgaande boekjaar. Daarbij geven we zelf de periode aan waarover gerapporteert moet worden, in plaats van deze door de respondent te laten interpreteren:

fiscperi **Over welke periode wil je rapporteren?**

- ☐ Het lopende boekjaar
HINT: Je rapporteert over het lopende boekjaar: 1 januari 2010 tot heden
- ☐ Het voorgaande boekjaar
HINT: Je rapporteert over het voorgaande boekjaar 2010. Het kan handig zijn om de jaarrekening of IB aangifte bij de hand te houden.

Wanneer men wil rapporteren over het lopende boekjaar:

wagegr9 **Wat was je omzet?**

Invoer: 0 – MAX

zzpwage **Keer je jezelf maandelijks een “salaris” uit?**

☐ Ja

☐ Nee

☐ Niet van toepassing

wagegrmo **Hoeveel “salaris” keer je jezelf uit per maand?**

Als dit bedrag wisselend is per maand, vul dan het gemiddelde in.

Invoer: 0 - MAX

Wanneer men wil rapporteren over het lopende boekjaar:

wagegr9 **Wat was je omzet in [JAAR]?**

Invoer: 0 - MAX

wagegr10 **Wat was je belastbaar inkomen in [JAAR]?**

Invoer: 0 – MAX

De vragen naar “Uitgekeerd salaris per maand” en “Belastbaar inkomen” geven data die gelijkwaardig is aan de bruto en netto uurlonen van werknemers. De vraag naar omzet in een heel jaar of in het lopende boekjaar, in combinatie met opgenomen onkosten geven inzicht in de tarieven. Bovenstaande nieuwe constructie maakt het mogelijk zeer nauwkeurig een realistisch uurtarief berekenen.

De formulering van de vraag naar de tariefbasis, contrbas “**Wat is de basis van je tarief?**”, blijkt eveneens bron van misverstanden. Met antwoord in de open vraag bijvoorbeeld “Op basis van wat ik per maand over wil houden”. Deze frase heeft echter meer van doen met inkomen dan met tarieven. We stellen willen de formulering dan ook als volgt aanpassen:

contrbas **Op welke manier bepaal je het tarief?**

☐ Een tarief voor gewerkte uren

☐ Een 'Fixed price' voor afgeleverde producten of diensten

☐ Combinatie van bovenstaande

☐ Anders, namelijk ...

Onkosten en Tarief

Voor het ZZP-project waren de volgende vragenblokken opgenomen om te bepalen welke onkosten men in tarieven doorberekend:

zzplepay_yn	Welke wettelijke afdrachten zijn verwerkt in je tarief?	Ja	Nee	Nvt
zzpbtwk	BTW	☐	☐	☐
zzpkvkk	Kosten KvK	☐	☐	☐
zzpgemb	Gemeentelijke belastingen	☐	☐	☐
zzplok	Overige lokale belastingen	☐	☐	☐
zzpzorg	Premie zorgverzekeringswet	☐	☐	☐
zzpinko	Inkomstenbelasting	☐	☐	☐
zzpvolk	Premie volksverzekering	☐	☐	☐
zzplepot	Andere wettelijke afdrachten, namelijk: ...	☐	☐	☐

Omdat tarieven en omzet altijd exclusief BTW is wordt ZZPBTWK uit bovenstaande matrix gehaald.

zzpinsur_yn	Welke verzekeringen / reserveringen zijn verwerkt in je tarief?	Ja	Nee	Nvt
zzpaans	Beroepsaansprakelijkheidsverzekering	☐	☐	☐
zzpbijs	Juridische Bijstand	☐	☐	☐
zzpaove	Arbeidsongeschiktheidsverzekering	☐	☐	☐
zzppens	Pensioenvoorziening	☐	☐	☐
zzpbuff	Reservering fin. buffer voor leegloop	☐	☐	☐
zzpvaka	Vakantiedagen / vakantiegeld	☐	☐	☐
zzpinsot	Andere verzekeringen / reserveringen, namelijk: ...	☐	☐	☐

zzpcosts_yn	Welke overige kosten zijn verwerkt in je tarief?	Ja	Nee	Nvt
zzpictk	ICT kosten	☐	☐	☐
zzpboek	Boekhouding	☐	☐	☐
zzpjuri	Juridische bijstand/incasso/advies	☐	☐	☐
zzphuis	Huisvesting	☐	☐	☐
zzpopsl	Opslag	☐	☐	☐
zzpener	Energie	☐	☐	☐
zzperv	Vervoer	☐	☐	☐
zzpmate	Materiaal	☐	☐	☐
zzpkapi	Kapitaalkosten	☐	☐	☐
zzplidm	Lidmaatschappen	☐	☐	☐
zzpople	Opleidingen	☐	☐	☐
zzpbero	Verplichte kosten beroep	☐	☐	☐
zzpbran	Verplichte kosten branche	☐	☐	☐
zzpacqu	Acquisitie en bemiddeling	☐	☐	☐
zzpzakn	Zakelijk netwerk	☐	☐	☐
zzprese	Reserveringen (incasso, debiteuren, kosten voorschieten)	☐	☐	☐

zzpcosot	Andere overige kosten, namelijk: ...	☐	☐	☐
zzpexemp_yn	Van welke vrijstellingen of financiële regelingen heb je in het afgelopen jaar gebruik gemaakt?	Ja	Nee	Nvt
zzpmkbv	MKB-vrijstelling	☐	☐	☐
zzpstar	Startersaftrek	☐	☐	☐
zzpinve	Investeringsaftrek	☐	☐	☐
zzpzelf	Zelfstandigenaftrek	☐	☐	☐
zzpsubs	Subsidies	☐	☐	☐
zzpbela	Belastingteruggave	☐	☐	☐
zzpbijst	Bijstand voor zelfstandigen (BBZ)	☐	☐	☐
zzpmicro	Micro krediet	☐	☐	☐
zzpstakr	Starters krediet	☐	☐	☐
zzpexeot	Andere vrijstellingen, namelijk: ...	☐	☐	☐

Voor berekening van tarieven uit de data, en voor het verklaren van de totstandkoming van tarieven, is het belangrijk om aan bovenstaande vragen ook bedragen te kunnen koppelen. Dit is nu niet mogelijk omdat de bedragen niet worden uitgevraagd.

De huidige opzet is voor veel respondenten ook oorzaak tot afhaken of minder serieus invullen. Het zijn veel items om te lezen, waarbij een groot deel van de vragen voor veel respondenten niet relevant is.

Tot slot komen er geen vragen aan bod omtrent loonkosten. Voor zelfstandigen MET personeel bepalen de loonkosten voor een groot deel het tarief.

In onderstaande opzet is de vraagstelling zodanig aangepast dat het gebruikersgemak EN het inzicht in de totstandkoming van tarieven zoveel mogelijk wordt vergroot.

introvorig Hieronder volgt een serie vragen omtrent de totstandkoming van je tarief. Je hebt gekozen te rapporteren over boekjaar 2010. Wanneer we hieronder vragen om een bedrag, dan wordt hier het **totaalbedrag aan kosten of voordelen in 2010** bedoeld.

introheden Hieronder volgt een serie vragen omtrent de totstandkoming van je tarief. Je hebt gekozen te rapporteren over het lopende boekjaar (2011). Wanneer we hieronder vragen om een bedrag, dan wordt hier het **totaalbedrag aan kosten of voordelen in 2011** tot nu toe bedoeld.

zzpbtwpl **Bent u BTW plichtig?**

- ☐ Ja
- ☐ Nee

zzplepay **Bereken je in je tarief wettelijke afdrachten door?**

Denk hierbij aan BTW, KvK, belastingen

- ☐ Ja ►
- ☐ Nee
- ☐ Nvt

zzplepay_yn	Welke wettelijke afdrachten zijn verwerkt in je tarief?	
zzpkvkk	Kosten KvK ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
zzpgemb	Gemeentelijke belastingen ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
zzplok	Overige lokale belastingen ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
zzpzorg	Premie zorgverzekeringswet ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
zzpinko	Inkomstenbelasting ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
zzpvolk	Premie volksverzekering ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
zzplepot	Andere wettelijke afdrachten, namelijk: ... ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag

De overige blokken worden op de zelfde wijze gepresenteerd. Daaraan wordt uitsluitend voor de zelfstandigen MET personeel met 10 of minder werknemers het volgende vragenblok toegevoegd:

zzplepay **Bereken je in je tarief personeelskosten door?**
Denk hierbij aan netto salarissen, werkgeverskosten, pensioenpremies, etc.
☐ Ja ►
☐ Nee
☐ Nvt

empcost_yn	Welke wettelijke afdrachten zijn verwerkt in je tarief?	
empcsala	Netto salarissen ☐ Ja ►	Bedrag

empcost_yn	Welke wettelijke afdrachten zijn verwerkt in je tarief?	
	☐ Nee ☐ Nvt	
empctaxe	Loonheffingen ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
empcexpe	Onkosten vergoedingen ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
empcbonu	Vakantiegeld, bonusen en andere voordelen ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
empcpens	Bijdragen pensioenpremies ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
empcmedi	Bijdragen ziektekostenverzekering ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
empcdayc	Bijdragen kinderopvang ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
empcinsu	Werkgeversverzekeringen ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
empcpayr	Payrolling ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
empcarbo	Arbo kosten ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag
empcothe	Andere kosten met betrekking tot personeel, namelijk: ... ☐ Ja ► ☐ Nee ☐ Nvt	Bedrag

Door de Zelfstandigen enquête op genoemde wijze aan te passen, denken we de kwaliteit van de data alsmede de informatievoorziening naar de respondent toe enorm te kunnen verbeteren.

Het zou overweging verdienen bij aanvang van het blok vragen omtrent omzet, inkomen en kosten goed aan de respondent uit te leggen met welk doel de gegevens verzameld worden. Eveneens verdiend het aanbeveling om de respondent in de enquête zelf al een beloning te bieden, hetzij in de vorm van tarief / salarisberekening, of een vergelijk met werknemers. Wellicht is ook een grafische weergave van zijn beantwoording van het blok

“Onkosten en Tarief” een goede optie.

Regioplan Beleidsonderzoek

Nieuwezijds Voorburgwal 35
1012 RD Amsterdam

T 020 531 531 5

F 020 626 519 9

E info@regioplan.nl

I www.regioplan.nl

Stichting Loonwijzer

Plantage Muidergracht 12
1018 TV Amsterdam

T 020 53977695

E office@wageindicator.org

I www.loonwijzer.nl